

चुरे-तराई मधेश संरक्षण

आ.व. २०७२/७३ को वार्षिक प्रगति प्रतिबेदन
Chure-Tarai Madhesh Conservation
FY 2015/16 Annual Progress Report

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति

खुमलटार, ललितपुर, नेपाल

President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board

Khumaltar, Lalitpur, Nepal

www.chureboard.gov.np

प्राक्कथन

चुरे क्षेत्रमा भइरहेको वातावरणीय विनाश र सोको कारणले तराई-मधेशमा परेको नकारात्मक प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि नेपाल सरकारले राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त राष्ट्रिय गौरवको कार्यक्रमको रूपमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको थियो । यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा रहेका कमजोरीलाई हटाउन र थप प्रभावकारी बनाउने आवश्यकता र चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलतालाई विचार गर्दै नेपाल सरकारले ३६ जिल्लामा फैलिएको १२.७८ प्रतिशत चुरे भूभागलाई सिमाङ्कन सहित वातावरण संरक्षण क्षेत्र घोषणा गर्नुको साथै २०७२ आषाढ २ गते राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको गठन भएको थियो ।

यस समितिको गठनपश्चातको यो दोश्रो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका हो । राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समितिबाट आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा चुरे क्षेत्र पर्ने नेपालका ३६ जिल्लाहरूमध्ये ३१ जिल्लाहरूमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो । यि कार्यक्रमहरू चुरे र सो बाट प्रभावित तराई-मधेशमा रहेका ४० नदी/जलाधार प्रणालीहरूमा मूलतः केन्द्रित रहेको थियो । यि कार्यक्रमहरू विशेषतः वन विभाग, भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग, वनस्पति विभाग, कृषि विभाग, पशु सेवा विभाग र सोका जिल्लास्थित कार्यालयहरू, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभागका डिभिजन कार्यालयहरू र वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग मार्फत सम्पन्न गरिएको थियो । यसवाहेक सामाजिक परिचालनका कार्यक्रमहरू २७ वटा जिल्लामा प्रतिस्पर्धात्मक विधिबाट छनौट भएका गैर सरकारी संस्थाहरू मार्फत सञ्चालन भएको थियो । यसैगरी स्थानीय सामुदायिक वन समूहहरूसंगको सहकार्यमा नेपाली सेनाले सिराहा र सप्तरी जिल्लाको केहि तालहरूको संरक्षण एवम् जीर्णोद्धार र अति हैसियत बिग्रेका चुरे पहाडी क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्धनको कार्यक्रम सम्पन्न गरेको थियो ।

कार्यक्रमलाई प्रभावकारी, गुणात्मक, परिणाममुखी र पारदर्शी रूपमा कार्यान्वयन गर्न स्थानीय, जिल्लास्तरीय, क्षेत्रीय, विभागीय र समितिस्तरको नियमित मुल्यांकन र अनुगमनको व्यवस्था गरिएको थियो । समितिले आ.व. २०७२÷७३ मा प्राप्त बजेटको आधारमा सञ्चालित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा हासिल गरेको कुल भारित र आर्थिक प्रगति क्रमशः ९१.०६ र ९०.४३ प्रतिशत रहेको छ । स्थापनाको दाश्रो वर्षको यस प्रगतिलाई उपलब्धिमूलक नै मान्दै आगामी आ.व.मा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी सञ्चालन र अनुगमनको माध्यमबाट शतप्रतिशत प्रगति हासिल गर्ने लक्ष्य यस समितिले राखेको छ । प्रस्तुत पुस्तकमा यस समितिबाट सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमहरू वारेका विस्तृत तथ्याङ्कहरू समावेश गरि पेश गरिएका छन् ।

सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट २०७१ पौष र २०७२ आषाढमा गरि भएको दुई पटक अवलोकन भ्रमणमा यस समितिबाट बारा, रौतहट, महोत्तरी, धनुषा, सिराहा र सप्तरी जिल्लाहरूमा सञ्चालित केहि कार्यक्रमहरूको स्थलगत अवलोकनगरी हौसला प्रदान गर्नु भएकोमा समिति वहाँप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछ । यसैगरी आ.व. २०७१/७२ मा निवर्तमान प्रधानमन्त्री माधव नेपाल र माननीय वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री महेश आचार्य र संविधान सभा/व्यवस्थापिका संसद अन्तर्गतको वातावरण समितिमा रहनुभएका माननीय सभासदज्यूहरूबाट पनि विभिन्न जिल्लाहरूमा यस समितिबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अवलोकन भएको थियो ।

माननीय वन तथा तथा भू-संरक्षण मन्त्रीज्यूबाट यस समितिका क्रियाकलाप र कार्यक्रम सञ्चालनमा भएको प्रगतिबारे विशेष चासो लिनुभई समय-समयमा महत्वपूर्ण निर्देशन प्राप्त भएको थियो । वातावरण समितिबाट पटक पटक यस समितिको कार्यक्रमहरुबारे विभिन्न बैठकहरु आयोजना गरि जानकारी लिने एवम् समितिलाई आवश्यक निर्देशन प्राप्त भएको थियो । यसैगरि अर्थ मन्त्रालयबाट पनि समितिबाट अनुरोध भए बमोजिम आर्थिक वर्ष को मध्यतिर प्रस्तावित नयाँ कार्यक्रम सञ्चालनको लागि थप बजेट निकासी प्राप्त भएको थियो । राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति वहाँहरुबाट प्राप्त हौसला, सदभाव र सहयोगको लागि हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछ ।

यस समितिका कार्यक्रम र प्राप्त उपलब्धिहरु सम्बन्धमा जिज्ञासु सम्बन्धित सबै क्षेत्रका व्यक्तिहरु, जन समुदायहरु, संघ संस्थाहरु, अनुसन्धानकर्ताहरु, शिक्षकहरु एवम् विद्यार्थीहरुका लागि प्रस्तुत तथ्याङ्कहरु उपयोगी हुने विश्वास गरिएको छ । पाठकवर्गबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावहरुले आगामी दिनमा कार्यक्रमहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाउने विश्वास समितिले लिएको छ । यो आर्थिक वर्षमा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने कार्यमा संलग्न सम्पूर्ण स्थानीय समुदाय, जिल्ला, क्षेत्रीय, विभाग तथा मन्त्रालय र समितिका कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछ ।

राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति

बिषय सूची

क्रम संख्या	विषय	पृष्ठ संख्या
१	पृष्ठभूमि	४
१.१	चुरे क्षेत्रबारे आधारभूत तथ्यहरू	४
१.२	समितीले पाएको जिम्मेवारीहरू	५
२	उदेश्यहरू	६
३	चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको अवस्थिति, क्षेत्रफल र यो क्षेत्रमा पर्ने स्थानीय निकायहरू	८
४	कार्यक्रम संचालनमा साझेदार निकायहरू	११
५	काम संचालन भएको जिल्ला तथा नदी प्रणालीहरू	१२
६	समिति स्वयमले कार्यान्वयन र संयोजन गरेका कामहरूको प्रगति	१३
६.१	गुरुयोजना निर्माण	१३
६.२	अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास	१५
६.३	नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा	१६
६.४	समन्वय गोष्ठी तथा क्षमता विकास तालीम	१६
६.५	सामाजिक परिचालन	१६
६.६	प्रचार-प्रसार	१९
६.७	बार्षिक योजना निर्माण	२१
६.८	अनुगमन	२१
६.९	साझेदार निकायहरूलाई प्राविधिक टेवा	२३
६.१०	नविनसौचका कार्यक्रम	२३
६.११	समितिको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कामको प्रगति	२३
७	साझेदार निकायहरूबाट कार्यान्वयन भएका कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा खर्च	२५
७.१	जिल्ला वन कार्यालय तर्फ	२५
७.२	जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय तर्फ	३०
७.३	जिल्ला वनस्पति कार्यालय तर्फ	३३
७.४	राष्ट्रिय निकुन्ज तथा आरक्ष कार्यालय तर्फ	३४

७.५	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग तर्फ	३६
७.६	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय तर्फ	३७
७.७	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय तर्फ	३८
७.८	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय तर्फ	४१
७.९	नेपाली सेना तर्फ	४३
८	समितिको सचिवालयको कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा खर्च	४३
९	विनियोजित बजेट, यथार्थ खर्च तथा प्रगति विवरण	४५
१०	क्षेत्रगत कृषाकलापहरूको खर्चको बिबरण	४७
११	जिल्ला र निकायगत कार्यक्रममा भएको खर्चको बिबरण	५०
१२	फिल्डमा भएगरेका क्रियाकलापको झलकहरु	५२

कार्यकारी सारांश

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण विकास समितिको कार्यक्रम संचालन गर्न रु. १ अरब ९६ करोड ८१ लाख ५१ हजार बिनियोजन भएको थियो ।

आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनको मध्यावधि मुल्यांकन गर्दाका बखत मुलतः निम्नानुसार थप काम गर्न सक्ने सम्भावना देखियोः

- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालयहरूबाट बलान, जलाद र रातु नदीको तटबन्ध निर्माणाधीन प्रकोप नियन्त्रण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धि थप काम,
- डडेल्धुराको जोगबुढा क्षेत्रको रंगुन नदीको गुरुयोजना बमोजिम पाँच-वर्षे काम मध्येको दोश्रो वर्षको काम
- परिक्षणको रूपमा केहि गाउँ विकास समितिहरूलाई दाउरा-मुक्त तुल्याउन सघन बायो-ग्यास कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सिमसार तथा जलाशय संरक्षण गरी स्थानीय समुदायलाई आय आर्जनको नयाँ विकल्पहरू प्रदान गरी चुरेको प्राकृतिक स्रोत माथिको आश्रय कम गर्ने र भूमिगत जलसतह सुधार गर्ने सोच अनुरूप परीक्षणको रूपमा छानिएका ठुला तलाउहरूमा संरक्षण तथा बहुउपयोगी पूर्वाधार निर्माण कार्य, र
- चुरे पहाडको बन्जर बनेका ठाउँहरूमा सुरक्षासहितको वृक्षारोपण तथा संरक्षण कार्य

आर्थिक वर्ष भरिमा यथार्थ खर्च रु. १ अर्ब ७७ करोड २६ लाख १ हजार भयो. अर्थात, उपलब्ध कुल बजेटको ९०.२४ प्रतिशत खर्च भयो ।

चुरे क्षेत्रमा ३६ जिल्लाका ३५१ गाउँ विकास समिति र ६१ नगरपालिकाहरू पर्ने भए पनि आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा समितिका कार्यक्रमहरू ३१ जिल्लामा संचालन गरिए ।

समितिले निम्न बमोजिम सरकारी, गैर-सरकारी तथा समुदायसंग को साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्यो ।

सरकारी साझेदार निकायहरू

- जिल्ला वन कार्यालयहरू
- जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयहरू
- राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण कार्यालयहरू
- जिल्ला वनस्पति कार्यालयहरू

- वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग
- जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरु
- जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरु
- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डिभिजन कार्यालयहरु

२७ जिल्लाहरुमा सामाजिक परिचालनका लागि गैर-सरकारी संस्थाहरु नियुक्त गरिएको छ । जिल्ला वन कार्यालयहरु र जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयहरुबाट संचालित कार्यक्रमहरु स्थानीय सामुदायिक वन समुहसंग सहकार्य गरिएको छ. तटबन्ध निर्माणका कतिपय श्रममुलक कामहरु स्थानीय समुदायको सहभागितामा भएको छ ।

स्थानीय सामुदायिक वन समुहको सहकार्यमा नेपाली सेना मार्फत सुनसरी, सर्लाही र रौतहटका तीनवटा ताल संरक्षण र सप्तरीको बन्जर चुरे पहाडी क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्धनको काम गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा ४७ वटा नदी/जलाधार प्रणालीमा जोखिम न्यूनीकरण, उपचारात्मक र हरियाली प्रवर्धनको काम गरिएकोमा ७ वटा जलाधार प्रणाली, क्रमशः बलान, जलाद, रातु, लालबकैया, बाणगंगा, जोगबुढा र रंगुन खोलामा सघन रुपमा तटबन्ध निर्माण र नदि उकास जग्गामा संरक्षणको काम प्रारम्भ गरियो ।

समष्टिगत रुपमा आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा निम्नानुसार उपलब्धि हासिल गर्न सकिएको छ ।

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	इकाई	प्रगति
१	नयाँ नर्सरी निर्माण तथा मर्मत	गोटा	८६
२	रुख प्रजातिको विरुवा उत्पादन	हजार	७३२८
३	बाँसको विरुवा उत्पादन तथा खरिद	हजार	१०७
४	अति संवेदनशील (Hot Spot) संरक्षण	हेक्टर	४३७
५	नदी प्रणालीको खाली जग्गामा वृक्षारोपण	हेक्टर	८९९
६	भू स्खलन उपचार कार्य	प्याकेज	३४
७	गल्छी पहिरो तथा खहरे रोकथाम	गोटा	१८८
८	पानी मुहान संरक्षण तथा कुवा उत्खनन	गोटा	१२३
९	नदी खोला व्यवस्थापन	कि.मी.	७५
१०	संरक्षण पोखरी निर्माण	गोटा	१०७
११	रन अफ हार्वेस्टिंग ड्याम	गोटा	१९

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	इकाई	प्रगति
१२	नदी उकास जग्गा संरक्षण	हेक्टर	१६१
१३	तटबन्ध निर्माण	कि.मी.	२५
१४	स्पर तथा चेकड्याम निर्माण	गोटा	३१६
१५	चुरे क्षेत्रमा रहेको invasive alien प्रजातिको मैपिंग कार्य	प्याकेज	१
१६	चुरेको वन श्रोतमाथिको स्थानीयको निर्भरता अध्ययन	जिल्ला	२
	वन क्षेत्र बाहिर रुख,बाँस तथा घाँस प्रजातिको वृहत वृक्षारोपणको सम्भाव्यता अध्ययन		
१७	जडिबुटी रोपन	हेक्टर	१७
१८	वनस्पति प्रजातिको प्रदर्शनी स्थल निर्माण	गोटा	७
१९	वनस्पति उद्यान निर्माण	गोटा	२
२०	तारबार सहित बाँस तथा अन्य प्रजाति खरिद तथा रोपन	हेक्टर	२५
२१	साना सिंचाई /सहकारी सिंचाई	गोटा	२७२
२२	फलफूलको विरुवा खरीद तथा वितरण	गोटा	८६३७५
२३	माछा पोखरी निर्माण	हेक्टर	१६
२४	माहुरी घर वितरण	गोटा	६६
२५	गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर तथा कुखुराको गोठ,खोर तथा डुड सुधार	गोटा	१३५०
२६	पशुपंक्षी विक्री केन्द्र	गोटा	४
२७	कुखुराको चल्ला तथा बंगुरको पाठापाठी वितरण	गोटा	३२३२
२८	मोलासेस ब्लक वितरण	गोटा	३५२०
२९	घाँस तथा डालेघाँस रोपण	हेक्टर	४७२
३०	घाँसको सेट वितरण	गोटा	७३०००

चुरे क्षेत्रको संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारले चौथो पञ्चवर्षीय योजना (१९७०-१९७५) देखिनै यसको संरक्षणलाई महत्व दिँदै आएको हो । आ.व. २०६७/०६८ देखि राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त राष्ट्रिय गौरवको कार्यक्रमको रूपमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको थियो । चार वर्षको अनुभवले प्रकृति तथा प्राकृतिक संरक्षणको विषय बहुआयमिक रहेको र सानोतिनो कार्यक्रमिक हस्तक्षेपले मात्र स्थितिमा सुधार हुन नसक्ने देखि चुरे-तराई मधेसको संरक्षणका लागि एकीकृत योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र संरक्षण सम्बन्धी नीतिहरू तर्जुमा गर्न २०७१ असार २ गते राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति गठन भएको हो । समितिको गठन संगै नेपाल सरकारले पूर्वमा ईलाम देखि पश्चिममा कंचनपुर जिल्ला सम्मका ३६ जिल्लामा पर्ने नेपालको कूल भूभागको १२.७८ प्रतिशत क्षेत्रफल ओगटेको चुरे पर्वत श्रृंखलाको भूभागलाई वातावरण संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरेको हो । समितिले कार्यक्रम संचालन गर्ने क्षेत्रमा चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको साथै चुरे विनासवाट प्रभावित दशगजा सम्मको तराई मधेशको भू भाग समेत पर्दछ जस्को मुख्य मुख्य विवरणहरू निम्न अनुसार रहेको छ ।

१ चुरे क्षेत्रबारे आधारभूत तथ्यहरू

- क्षेत्रफल तथा जनसंख्या
 - चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्र :- १८९६२५१ हेक्टर, जनसंख्या- ३६,८६,०५६ (सिमाना क्षेत्रहरूमा आंशिक क्षेत्र परेतापनि गाउँ विकास समितिको वडाको पुरै जनसंख्या लिएको)
 - समितिको कार्य क्षेत्र (चुरे संरक्षण क्षेत्र, भावर, तराई-मधेश) : जनसंख्या-१,४४,७४,७०५
- नगरपालिका: - ३७ (६१ नगरपालिका थपिनु अगाडीको)
- गा.वि.स.: - ३५१, वडाहरू -२३४२ (६१ नगरपालिका थपिनु अगाडीको)
- जिल्ला - ३६
- निकुन्ज तथा आरक्षको संख्या तथा क्षेत्रफल : संख्या - ६, क्षेत्रफल - ३४२९ बर्ग किलो मीटर
- कूल नदी/जलाधार प्रणालीको संख्या: १६४

२ समितिले पाएको जिम्मेवारीहरू

समितिको गठन आदेशमा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम तोकिएको छ :

- (क) चुरे क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति तथा रणनीति तर्जुमा गर्ने,
- (ख) चुरे क्षेत्र र चुरे क्षेत्रको उपल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्र बीचको सम्बन्ध स्थापित हुने गरी व्यवस्थापन कार्ययोजना बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ग) चुरे क्षेत्रका जोखिमयुक्त र अति संवेदनशील क्षेत्रहरू पहिचान गरी संरक्षणका योजनाहरू बनाउने र सोको कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (घ) चुरे क्षेत्रको प्राकृतिक स्रोत र साधनलाई कम क्षति पुग्ने गरी विकास योजना सञ्चालन गर्न त्यस्ता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायसंग समन्वय गर्ने,
- (ङ) चुरे क्षेत्रको संरक्षणका लागि स्थानीय समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने तथा तिनको सहयोग परिचालन गर्ने गराउने,
- (च) चुरे क्षेत्रको संरक्षण गर्न आवश्यक पर्ने प्राविधिक तथा वित्तीय स्रोत जुटाउने,
- (छ) समितिले स्वीकृत गरेका योजना र कार्यक्रमको कार्यान्वयन पक्षको तोकिए बमोजिम अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- (ज) समितिका नीति र योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्दा सम्बन्धित निकाय र संघ-संस्थाहरूसँग आवश्यक समन्वय कायम गर्ने,
- (झ) नेपाल सरकारले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

चुरे को प्राकृतिक सम्पदा र पारिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण गर्दै दिगो विकास र वातावरणबीच संतुलन कायम रहने गरी सबै सरोकारवाला र लाभग्राहीहरूको सहभागितामा तयार पारिएको आर्थिक वर्ष २०७२/७३को कार्यक्रमलाई समितिले कार्यान्वयन गरेको थियो । २०७१ असार २ गते समितिको गठन पश्चात सघन र एकीकृत रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न नमुनाको लागि विगतको अध्ययनबाट अति संवेदनशील देखिएका तराईका चारवटा नदी प्रणालीहरू क्रमशः बलान (सप्तरी र सिराहा), जलाद (धनुषा), रातो (धनुषा र महोत्तरी) र लालबकैया (मकवानपुर, बारा र रौतहट) मा वन विभाग, भू-संरक्षण विभाग, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभागका अधिकृतहरू र जिल्ला स्तरका वन, भू संरक्षण, वनस्पति, कृषि

र पशु विकास कार्यालयहरूका अधिकृतहरूको संलग्नता मा यि चार नदी प्रणालीहरूको लागी सघन रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्न समितिको पहलमा एकीकृत योजना तर्जुमा गरिएको थियो । यस आ.व. मा थप तीन नदी प्रणाली बाणगंगा (कपिलवस्तु), जोगबुढा (कंचनपुर) र रंगुन खोला (डडेल्धुरा) मा सघन नदीको कार्यक्रम संचालन गरीएको थियो । यस बाहेक जिल्लाहरूको अरु नदी प्रणालीहरूकोलागी विगतमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रमको लागी सम्बन्धित जिल्लागत निकायहरूले तयार गरेको योजनाहरूलाई सम्बन्धित विभागको राय अनुसार स्वीकृत गरिएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा समितिको कार्यक्रमहरू ३१ जिल्लाहरूमा मात्र सिमित रहेको थियो ।

समितिलाई आ. व. २०७२/७३ कोलागी नेपाल सरकारबाट विनियोजित रु. १ अर्ब ९६ करोड ८१ लाख ५१ हजार बराबरको बजेट र कार्यक्रम स्वीकृत गरिएको थियो । सात वटा नदी प्रणालीमा सघन रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्न कूल रु.१ अरब, ८ करोड ७६ लाख ७१ हजारको कार्यक्रम स्वीकृत गरिएको थियो । आर्थिक वर्षको चैत्र महिना अघि प्रस्ताव गरिएका सबै कार्यक्रम सम्पन्न गरी विभिन्न जिल्ला वन कार्यालय, जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालयहरूलाई मांग अनुसार थप काम गर्न कार्यक्रमहरू संशोधन गरी निकास दिएर फिल्ड स्तरमा वढी भन्दा वढी कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइएको थियो । साथै सर्लाही, सुनसरी र रौतहटमा तालहरू संरक्षण तथा सुधारको नविन कार्यक्रमहरू नेपाली सेना मार्फत संचालनको लागी अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा रु ८ करोड ६३ लाख १७ हजारको कार्यक्रमहरू स्वीकृत गरी बजेट निकाशा गरिएको थियो भने राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष संग चुरे क्षेत्रमा पाइने faunal diversity सम्बन्धि अध्ययन सम्बन्धि सम्झौता भई कार्य संचालन भएको छ ।

उदेश्यहरू

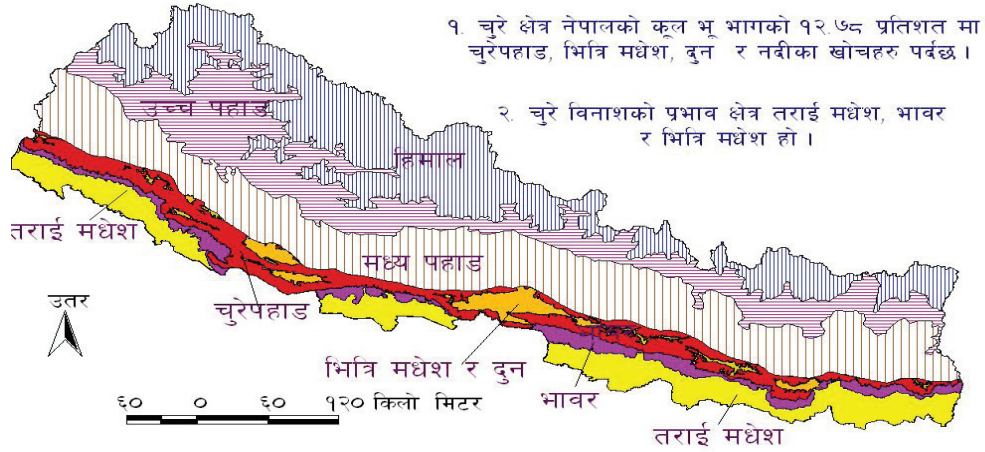
१. चुरे विनासलाई नियन्त्रण र यसबाट तल्लो तटिय क्षेत्रमा परि रहेको नकारात्मक असर र जोखिमलाई न्युनिकरण गर्न अति सम्वेदनशील सात नदी प्रणालीहरूमा भू तथा जलाधार संरक्षण, नदी नियन्त्रण, वन तथा जैविक विविधताको संरक्षण तथा विकास को साथै स्थानीय जनताहरूको जीविकोपार्जनको लागी सघन रुपमा कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने,
२. पानीको मुहानको संरक्षण गर्ने र भूमिगत जलस्तरमा सुधार ल्याउने,
३. वन अतिक्रमण नियन्त्रण र यस्को व्यवस्थापन गरी वन क्षेत्र पुनर्स्थापना गर्ने,

४. वाढी, पैहो, नदी कटान को नियन्त्रण र पानीको श्रोत संरक्षण गरी कृषि उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने,
५. नदी उकास जमीनमा हरियाली प्रवर्धनको लागी कृषि वन र जडीबुटीको खेती गरी स्थानीयहरूको जिविकोपार्जनमा टेवा पुरयाउने,
६. चुरेको वन माथिको चाप घटाउन वैकल्पिक उर्जाका श्रोतहरू वढाउने,
७. ढुंगा गिड्डी उत्खनन, चरिचरन, आगलागी र वसाई सराईको प्रभावको अध्ययन र यस्ता प्रभाव न्युनिकरणकोलागी सुझाव सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,
८. आगामी आ. व. हरुमा चुरे क्षेत्रको समग्रमा संरक्षण र दिगो विकासको लागी प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्न २० वर्षे गुरुयोजना वनाइ लागु गर्ने र चुरे संग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधि पुनरावलोकन गर्ने,
९. विभिन्न स्तरमा संचालित कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक परिक्षण, प्रगति समिक्षा र संयुक्त अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने परिपाटीको विकासगरी कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने र
१०. चुरे संरक्षणको महत्वबारे जनचेतना अभिवृद्धि तथा चुरे क्षेत्रको संरक्षण र विकासमा लागेका सरोकारवाला निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

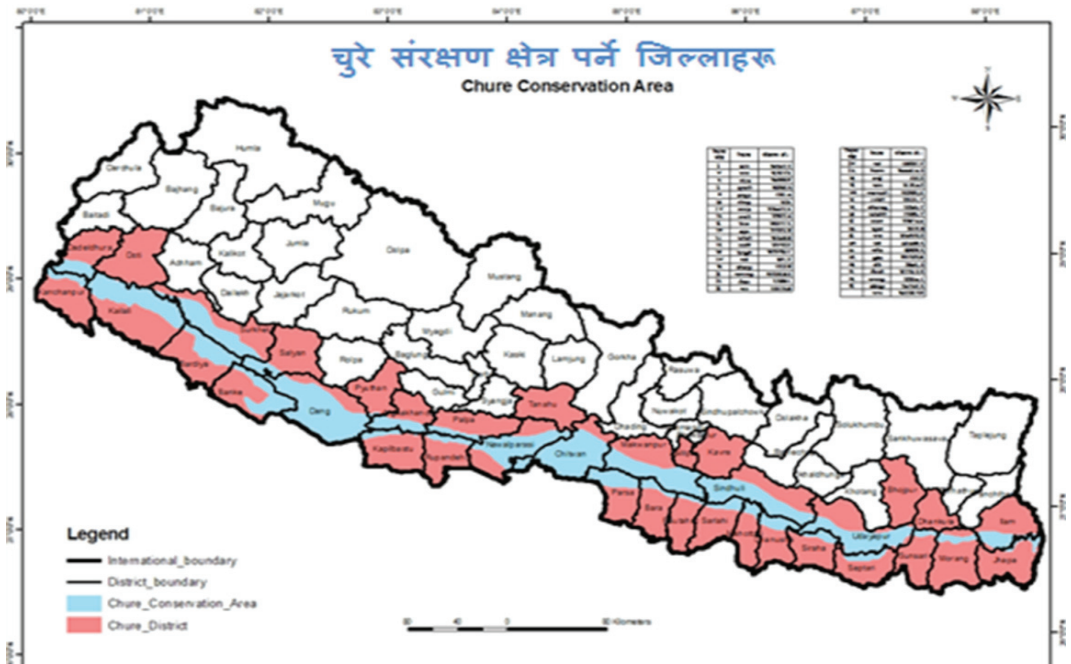
राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेस संरक्षण विकाश समिति कार्यक्रम कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवार निकाय हो। एकीकृत कार्यक्रम तर्जुमामा सहभागी भई जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएका सबै विषयगत मन्त्रालयका विभागहरू, क्षेत्रिय निर्देशनालयहरू र जिल्ला स्थित निकायहरू कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी उत्तिकै जिम्मेवार भएर सहभागी भएका थिए । स्वीकृत भएको कार्यक्रम वजेटको अखितयारी जिल्लाहरूमा प्राप्त भइसके पछि जिल्ला समन्वय समितिको बैठक बसि एकीकृत योजना तर्जुमामा संलग्न तथा वजेट अखितयारी प्राप्त विषयगत निकायहरूले नदी प्रणालीको लागी एकीकृत रूपमा वर्षभरीको विस्तृत कार्यान्वयन खाका बनाई सो अनुरूप कार्यान्वयन गरेका थिए । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सहभागितात्मक, पारदर्शी, प्रभावकारी, समावेशी र नतिजामूलक पद्धतिहरू अपनाउनु पर्ने निर्देशन दिइएको थियो।

चुरे वातावरण संरक्षण क्षेत्रको अवस्थिति क्षेत्रफल र यो क्षेत्रमा पर्ने स्थानीय निकायहरू

नेपालमा चुरे तराई मधेशको अवस्थिति

PCTMCDB,2071

क्र.सं.	जिल्ला	चुरे क्षेत्रको वडा संख्या	क्षेत्रफल (हे.)
१. पूर्वान्चल			
१	इलाम	५५	३८,९८२
२	झापा	५२	१९,१२५
३	मोरंग	५३	१८,६६६
४	सुनसरी	३०	१०,३६४
५	धनकुटा	३	५६१
६	भोजपुर	३	६३
७	उदयपुर	१४३	१,२६,८६०
८	सप्तरी	४७	२३,६०४
९	सिरहा	३१	२१,०४५
जम्मा	९	४१७	२,५९,२६८
२. मध्यमान्चल			
१०	धनुषा	२९	३४,०५७
११	महोत्तरी	२८	१६,२८८
१२	सर्लाही	४४	२३,४९३
१३	सिन्धुली	२१९	१,४३,४९७
१४	काभ्रे	१५	७४५
१५	ललितपुर	११	५९१
१६	मकवानपुर	१५१	१,४०,२९७
१७	रौतहट	९	९,९७८
१८	बारा	२०	२०,५२७
१९	पर्सा	१६	५७,३२४
२०	चितवन	२६९	१,८८,८५८
जम्मा	११	८११	६,३५,६५४

३. पश्चिमान्चल			
२१	तनहुँ	४	५६२
२२	पाल्पा	६१	२५,०९८
२३	नवलपरासी	२१९	१,२३,१३९
२४	रुपन्देही	३७	२३,५०५
२५	कपिलवस्तू	२०	२२,३८६
२६	अर्घाखाँची	४२	४६,६१६
जम्मा	६	३८३	२,४१,३०८
४. मध्यपश्चिमान्चल			
२७	सल्यान	२१	३२,६४९
२८	प्यूठान	९	३,०५२
२९	दांग	३२४	२,४८,१४०
३०	बाँके	५५	८०,८७२
३१	बर्दिया	१०७	७०,१३२
३२	सूर्खेत	१९५	१,१४,६४०
जम्मा	६	७११	५,४९,४८४
५. सुदूरपश्चिमान्चल			
३३	डोटी	१३	३,७८९
३४	कैलाली	८७	१,४४,९५०
३५	कञ्चनपुर	१८	२३,३०८
३६	डडेल्धुरा	२३	३८,४९०
जम्मा	४	१४१	२,१०,५३७
कुल जम्मा	३६	२,३५९	१८,९६,२५१

कार्यक्रम संचालनमा साझेदार निकायहरू

१. वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय अन्तर्गतका ८२ इकाईहरू
 - वन कार्यालयहरू (३१ जिल्ला)
 - भू-संरक्षण कार्यालयहरू (३१ जिल्ला)
 - वनस्पति कार्यालयहरू ५ -कैलाली, बाँके, मकवानपुर, धनुषा, र इलाम)
 - राष्ट्रिय निकुन्ज र वन्यजन्तु आरक्षहरू ५ (पर्सा, चितवन, बाँके, बर्दिया, शुक्लाफाँटा)
 - वन अनुसन्धान र अन्य बिभाग तथा क्षेत्रीय निर्देशनालयहरू- १०
२. कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका २३ इकाईहरू
 - कृषि विकास कार्यालयहरू (१७जिल्ला)
 - विभाग तथा क्षेत्रीय निर्देशनालयहरू- ६
३. पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका २३ इकाईहरू
 - पशु सेवा कार्यालयहरू (१७जिल्ला)
 - विभाग तथा क्षेत्रीय निर्देशनालयहरू- ६
- ४.सिंचाई मन्त्रालय अन्तर्गतका ८ इकाईहरू
 - जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डिभिजन कार्यालयहरू (सिरहा,जनकपुर, परवानीपुर, मकवानपुर,रुपन्देही र धनगढी) - ६
 - जनताको तटबन्ध कार्यालय : जलेश्वर-१
 - जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन विभाग-१
४. विश्व विध्यालयहरू (२ वटा)
 - त्रिभुवन विश्वविध्यालय
 - काठमाडौँ विश्वविध्यालय
५. गैर-सरकारीसंस्थाहरू (२७ वटा)
६. राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष
७. नेपाली सेना

काम संचालन भएको जिल्ला तथा नदी प्रणालीहरू

क्र. सं.	जिल्ला	नदी प्रणाली	क्र. सं.	जिल्ला	नदी प्रणाली
१	इलाम	लोदिया	१७	नवलपरासी	झरेही-भलुही
२	झापा	विरिङ्ग	१८	रुपन्देही	घोडहा
३	मोरङ्ग	लोहेन्द्रा	१९	कपिलवस्तु	वाणगंगा
४	सुनसरी	सर्दु-सेउती-सुनसरी	२०	पाल्पा	अरुण
५	सिरहा	बलान	२१	अर्घाखाँची	रनसिं
६	सप्तरी	सुन्दरी, बलान र खाडो	२२	दाङ्ग	गुरुङ्ग, अर्जुन र महातिनी
७	उदयपुर	कंग-हडीया	२३	प्युठान	राप्ती
८	धनुषा	जलाद, औरही र रातु	२४	सल्यान	शारदा
९	महोत्तरी	रातु र मडाहा	२५	बाँके	राप्ती
१०	सिन्धुली	घाँघर	२६	बर्दिया	बबई
११	सर्लाही	लखनदेही	२७	सुर्खेत	फँलाटे र गोचे
१२	रौतहट	चाँदी, हर्दिया र लाल बकैया	२८	कैलाली	लिकमा कटेनी, मोहना
१३	बारा	बंगारी, दुधौरा र बकैया	२९	कन्चनपुर	खनीया, कामीकाटे, रतौला
१४	पर्सा	भेडहा	३०	डडेल्धुरा	पुन्तरा, रंगुन
१५	चितवन	बगाई र उपल्लो कयर	३१	डोटी	ठुलिगांड
१६	मकवानपुर	बकैया र शक्ति, हिरामुनी			

नोट: बोर्ड गरिएको नदी प्रणालीहरूमा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, वन, भूसंरक्षण, कृषि विकास, पशु सेवा र बनस्पति विभागहरू मार्फत एकीकृत कार्यक्रम सघन रूपमा संचालन भएको थियो ।

समिति स्वयमले कार्यान्वयन र संयोजन गरेका कामहरूको प्रगति

- १ गुरुयोजना निर्माण
- २ अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास
- ३ नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा
- ४ समन्वय गोष्ठी तथा क्षमता विकास तालीम
- ५ सामाजिक परिचालन
- ६ प्रचार-प्रसार
- ७ बार्षिक योजना निर्माण
- ८ अनुगमन
- ९ साझेदार निकायहरूलाई प्राविधिक टेवा
- १० नविन सौंचका कार्यक्रम
- ११ समितिको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कामको प्रगति

१ गुरुयोजना निर्माणको कार्य प्रगति

चुरे-तराई मधेस गुरुयोजना निर्माणको प्रारम्भिक कार्य २०७१ साल असोज महिना देखि सुरु भएको भएपनि विषयगत बिज्ञहरु सम्मिलित योजना निर्माण टोलीले फाल्गुण महिनामा पूर्णता पाई क्रमबद्ध तरिकाले काम अघि बढेको थियो । समष्टिगतरूपमा गुरुयोजनाको खाका तयार गरि आधारभूत तथ्याङ्क संकलन, आवश्यकता अनुसार परिमार्जन, सरोकारवालाहरु संग प्रारम्भिक छलफल, प्राप्त सूचना अभिलेखिकरण, सन्दर्भ सामग्री संकलन जस्ता कामहरु सम्पादन भई प्राप्त तथ्याङ्क, सूचनालाई बिश्लेषण गरि प्रतिबेदन तयार भई समितिमा पेश भई समितिबाट स्वीकृतिको लागी मन्त्रपरिषदमा पठाउन वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयमा पठाईएको छ ।

Masterplan

२ अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास

१. अनुसन्धान कार्यलाई अगाडी बढाउन त्रिभुवन विश्वविद्यालयका] वातावरण विज्ञानसंग अन्तरक्रिया गरी MOU भई १० जिल्लाको पहिरो अध्ययन सम्पन्न भै प्रतिवेदन तयारीको क्रममा रहेको
२. काठमाण्डौं विश्वविद्यालयसँग बाँस अनुसन्धानका लागि भएको सम्झौता बमोजिम कार्यक्रम अगाडी वढेको ।
३. अध्ययन, अनुसन्धानका लागि अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास शाखाको सांगठनिक निर्देशिका तयारी तथा स्वीकृति ।
४. सर्लाहीको नाडीमन ताल र मल्हनिया तालको जिर्णोद्धार गरी पर्या-पर्यटनको विकास गर्ने कार्यको लागि नेपाली सेना मार्फत कार्य सम्पन्न गरी ताल / दहहरु समुदायमा हस्तान्तरण गरिएको तथा रौतहटको बडहडवा ताल र सुनसरीको बर्जु तालको जिर्णोद्धार गरी पर्या-पर्यटनको विकास गर्ने कार्यको लागि नेपाली सेना मार्फत कार्य जारी ।
५. चुरे क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संघ/संस्था र विश्वविद्यालयहरुको बिचमा अन्तरकृया गरी भावी सहकार्यको संभावनामा छलफल सम्पन्न ।

बर्जु ताल, सुनसरीको प्रथम चरणको कार्यको अनुगमन

३ संस्थागत विकास, नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा

- आ.व. ०७३/७४ को लागी कार्यक्रम संचालन निर्देशिका स्वीकृत भई लागु भएको ।
- सामाजिक परिचालनको तेस्रो पक्ष मुल्यांकन सम्पन्न ।

४ समन्वय गोष्ठी तथा क्षमता विकास

क्रम संख्या	कामको विवरण	इकाई	प्रगति परिमाण
१	केन्द्रिय समन्वय समिति बैठक	पटक	१
२	अन्तर-विभागीय समन्वय बैठक	पटक	२
३	क्लस्टर स्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	४
४	चुरे दिवस	पटक	१
५	टीम बिल्डिंग गोष्ठी	पटक	१

५ सामाजिक परिचालन

१. गैर सरकारी संस्थाहरूको सहयोगमा गठित बाल इको क्लवहरूलाई क्षमता विकास गर्न हेटौडा र बुटवलमा एक एक दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
२. यस समितिको सहयोगमा सामाजिक परिचालन कार्यक्रम अन्तर्गत सरकारी र गैर सरकारी साझेदारहरूलाई एकै ठाउँमा राखी जिल्लाहरूमा समन्वय बैठक संचालन गरिएको ।
३. कार्यक्रम लागु भएका २७ जिल्लाहरूमा १११ वटा गैर सरकारी संस्थाहरूको छनौट गरी सामाजिक परिचालन र प्रचार प्रसारको कार्यक्रमहरू संचालन भएको छ ।

सामाजिक परिचालन

जिल्लाहरूमा समाजिक परिचालन को लागि छनौट भएका गैर सरकारी संस्थाहरू निम्नानुसार छन ।

क्रम संख्या	जिल्ला	संस्थाको नाम
१	उदयपुर	मूलधार महिला सुधार समाज
२	मोरङ्ग	सामुदायिक विकास समाज
३	धनुषा	जन विकास श्रोत केन्द्र
४	रौतहट	एकीकृत ग्रामीण विकास केन्द्र
५	बारा	ग्रामीण क्षेत्र तथा कृषिवन विकास केन्द्र
६	पर्सा	ग्रामीण क्षेत्र तथा कृषिवन विकास केन्द्र
७	सर्लाही	जागरण अभियान नेपाल
८	महोत्तरी	रतौली युवा क्लब
९	सिन्धुली	रतौली युवा क्लब
१०	कपिलवस्तु	इन्द्रेणी ग्रामीण विकास केन्द्र
११	रुपन्देही	तराई दलित सरोकार केन्द्र
१२	बाँके	वातावरण तथा ग्रामिण विकास केन्द्र
१३	सुर्खेत	वातावरण सुधार समाज
१४	डडेलधुरा	बहुउद्देश्यीय विकास समाज
१५	कैलाली	समाज विकासमा गतिशीलता
१६	चितवन	संरक्षण नेपाल
१७	सिरहा	इन्द्रेणी सेवा समाज र जीवन केन्द्र
१८	मकवानपुर	फ्यूचर नेपाल
१९	कञ्चनपुर	समुदाय, वातावरण तथा वाल विकास संघ
२०	झापा	सागरमाथा सामुदायिक विकास केन्द्र
२१	बर्दिया	थारु महिला उत्थान केन्द्र र गेरुवा ग्रामिण संघ
२२	दाङ्ग	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र
२३	पाल्पा	सामुदायिक वन समन्वय समिति
२४	सुनसरी	वातारण संरक्षण तथा सामाजिक विकास संस्था र राजदेवी इन्जियरिङ्ग कन्सलटेन्ट
२५	ईलाम	सामाजिक सेवा तथा वातावरण संरक्षण मञ्च र जुनतारा सामाजिक विकास केन्द्र
२६	सप्तरी	युवा सशक्तिकरण संघ नेपाल
२७	नवलपरासी	वातावरणीय प्रदूषण चेतना र न्यूनिकरण लागि राष्ट्रिय संगठन

6 प्रचार-प्रसार

१. चुरे सम्बन्धि श्रव्य दृश्य उत्पादन गरिएको .
२. चुरे दिवस को अवसरमा राष्ट्रियस्तरमा फोटो प्रदर्शनी सहित छलफल अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन भएको र सोहि अवसरमा प्रचार प्रसारको लागी टि-सर्ट उत्पादन तथा वितरण गरिएको र तत् पश्चात चुरे कार्यक्रम लागु भएका जिल्लाहरुमा टि-सर्ट वितरण गरिएको ।
३. चुरे सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धिको लागि रेडियो जिङ्गल (PSA) नेपाली, मैथिली, भोजपुरी, अबधी, तामाङ्ग र थारु भाषा गरी ६ भाषामा तयार भई कार्यक्रम लागु भएका ३१ जिल्लाहरुमा र काठमाडौं उपत्यकामा समेत गरी ३२ वटा एफ. एम.बाट प्रसारणमा भएको।
४. चुरे संरक्षण र समितिको वारेमा जानकारीमूलक २०७३ को वार्षिक क्यालेन्डर ७००० थान प्रकाशन गरि वितरण गरिएको ।
५. मासिक रुपमा न्युजलेटर प्रकाशन तथा वितरण भएको
६. चुरे सम्बन्धि प्रचारमूलक पर्चा पम्प्लेट प्रकाशन तथा वितरण भएको
७. चुरे सम्बन्धि प्रचारमूलक पोस्टर प्रकाशन तथा वितरण भएको
८. १० मिनेट को रेडियोनाटक उत्पादन भई विभिन्न एफ.एम.हरुबाट प्रसारण भएको ।
९. श्रव्य-दृश्य विभिन्न राष्ट्रिय तथा स्थानीय स्तरको टेलिविजनबाट प्रसारण भएको
१०. चुरे सम्बन्धि लोगो निर्माण भई प्रचार प्रसारको लागी लागु गरिएको
११. विभिन्न पत्र-पत्रिकामार्फत चुरे सम्बन्धि संदेशमूलक विज्ञापन प्रकाशन गरिएको
१२. राष्ट्रियस्तरको टेलिविजनबाट अध्यक्ष श्री विरेन्द्र यादवको अन्तर्वार्ता प्रसारण भएको
१३. भोजपुरी र अवधि भाषामा वेवसाईट संचालन गरिएको
१४. राष्ट्रियस्तरको एफ.एम.नेटवर्कबाट प्रचार प्रसारमूलक रेडियो जिङ्गल प्रसारण भएको
१५. चुरे सम्बन्धि प्रोफाईल तयार भएको

प्रचार प्रसार

७ वार्षिक योजना तर्जुमा

1. समितिले आ. व. २०७३/७४ कोलागि कार्यक्रम प्रस्ताव गर्न वजेट शिलिड. सहितको रणनीतिक मार्गदर्शन प्रदान गरेको
2. विषयगत मन्त्रालयहरूले पनि मातहतका क्षेत्रिय निर्देशनालयहरू र विभागहरूलाई चुरे क्षेत्रको कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न रणनीतिक मार्गदर्शन प्रदान
3. विभागहरूले जिल्ला स्थित कार्यालयहरूलाई मार्गदर्शन
4. प्रत्येक जिल्लाका मुख्य मुख्य नदी प्रणालीहरू मध्ये कम्तिमा १ मा कार्यक्रम केन्द्रित ।
5. सम्बन्धित निकायका प्रमुखहरू बीच अन्तर्क्रिया र फिल्ड निरीक्षण
6. कार्यक्रम सन्चालन गर्ने निकायका प्राविधिकहरू र स्थानिय सरोकारवालाहरू सम्मिलित

Multidisciplinary Team ले स्थलगत निरीक्षण गरी कृयाकलाप, लागत र स्थान निकर्वाल गरेको ।

7. नदी प्रणालीको को एकीकृत योजना तर्जुमा
8. जिल्ला स्तरमा योजनाहरूको समीक्षा तथा अनुमोदन
9. क्षेत्र र केन्द्र स्तरमा योजनाहरूको समीक्षा गरी आ.व. ०७३/७४ मा १५३ आयोजनाहरूको लागि १ अरब ८८ करोड ३८ लाख ५४ हजार लागतको कार्यक्रमहरू भएको योजना प्रस्ताव तयार भएकोमा सोही कार्यक्रम चालु आ. व. २०७३/७४ कोलागि स्वीकृत भै काम संचालन भएको छ ।

८ अनुगमन

माननीय वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री अग्निप्रसाद सापकोटा ज्युबाट २०७३ चैत्र २५ गते सर्लाहीको नाडीमन तालको अवलोकन भ्रमण ।

केन्द्रबाट प्रत्येक क्षेत्रमा अध्यक्ष तथा सदस्यहरूलाई जिम्मेवारी तोकिए अनुसार पटक पटक जिल्लाहरूमा अनुगमन गरी पृष्ठपोषण दिने काम भएको थियो र साथै क्षेत्रीय निर्देशनालयहरूबाट आ-आफ्नो क्षेत्रमा भए गरेको कार्यहरूको अनुगमन गरिएको ।

जिल्लाहरूबाट अनुगमन समिति मार्फत प्राप्त दुंगा, गिडी, वालुवा उत्खनन सम्बन्धि स्वीकृतिको लागि १० जिल्लाहरूको स्थलगत अनुगमन गरी प्रतिवेदन दिएको ।

माननीय वन तथा भू-संरक्षण मन्त्री श्री अग्निप्रसाद सापकोटा ज्युबाट सर्लाहीको नाडीमन तालको अनुगमन

वातावरण समितिका माननीय सभासद यूबाट अनुगमन

९ साझेदार निकायलाई टेवा तथा प्राविधिक सहयोग

समितिको मुख्य कार्यालय चितवनमा स्थापना गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढेको र पाँच कार्यक्षेत्र मोरङ्गको सलकपुर, धनुषाको महेन्द्रनगर, मकवानपुरको हेटौडा, रुपन्देहीको वुटवल र कैलालीको लम्कीमा स्थापना गरी अनुसन्धान र जिल्ला स्थित साझेदार निकायहरूलाई टेवा पुग्ने गरी प्राविधिक सहयोग र सहजीकरण गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ ।

१० नवीनतम साँचका कार्यक्रमहरू

१. स्थानीय समुदाय र नेपाली सेनाको सहयोगमा रु. ८ करोड ६३ लाख १७ हजारको लागतमा सर्लाहीको मल्हनिया ताल र नाडीमन तालको जिर्णोद्धार गरी पर्या-पर्यटन स्थलको रूपमा विकास गरिएको छ भने सुनसरीको बर्जु ताल र रौतहटको बडहवा तालको जिर्णोद्धारको कार्य जारी रहेको छ ।
२. त्रिभुवन विश्व विद्यालयबाट चुरेको १० जिल्लाको पहिरोको मापन र रोकथाम सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानको कार्य सम्पन्न तथा काठमाण्डौं विश्व विद्यालय संग समितिको कार्यक्षेत्र भित्र उच्च गुणस्तरको बाँसको प्रवर्धन सम्बन्धि कार्य जारी रहेको ।
३. राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष संग चुरे क्षेत्रमा पाइने faunal diversity सम्बन्धि अध्ययनको लागी सम्झौता भई कार्य जारी रहेको ।

११ समितिको प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कामको प्रगति

क. संगठन तथा नियमावलीहरू

१. अनुसन्धान तथा कार्यान्वयन सहयोग इकाईको कार्यविधि २०७२ स्वीकृत
२. समितिको परिमार्जित संगठन तथा दरवन्दी संरचना मस्योदा तयारी

ख. जनशक्ति व्यवस्थापन

१. नेपाल सरकार बाट निम्नानुसार तहका प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारी काजमा प्राप्त

क. उपसचिव सरहका ४ जना

ख. शाखा अधिकृत सरहका १० जना

ग. नायब सुब्बा सरहका ९ जना

२. समितिले खुला प्रतिस्पर्धात्मक विधिद्वारा नियुक्त भएको

- क. वन तथा जलाधार विज्ञ २ जना (यस साल खाली भएको पद लोकसेवा आयोगसंगको सहकार्यमा रिक्त २ जनाको पदपूर्ति)
- ख. भुगर्भविद ५ जना (यस मध्ये १ पद रिक्त रहेको)
- ग. इन्जिनियर ५ जना (एक पद रिक्त रहन गएको)
- घ. कम्प्युटर इन्जिनियर-१, कम्प्युटर अपरेटर-१ गरी २ जना
- ड. हलुका सवारी चालक ६ जना
- च. कार्यालय सहयोगी ३ जना
- छ. करारमा एक जना कम्प्युटर अपरेटर सामाजिक शाखामा भर्ना भएको

ग. भौतिक सुबिधा

१. हाल समितिको केन्द्रीय सचिवालय, खुमलटारमा स्थापना भई संचालनमा रहेको ।
२. समितिको केन्द्रीय कार्यालय निर्माणका लागि चितवनको भरतपुरमा एक बिधा जग्गा समितिको भोगचलनमा रहने गरी प्राप्त भएको ।
३. क्लष्टर कार्यालयहरू क्रमशः मोरङ्गको सलकपुर, धनुषाको महेन्द्रनगर, मकवानपुरको हेटौडा, रुपन्देहीको बुटवल र कैलालीको लम्कीमा स्थापना गरी संचालनमा रहेको .
४. समितिले ९ वटा जीप, १२ वटा मोटरसाइकल र ४ वटा स्कुटर खरिद गरेको र ४ वटा जिप/कार नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरण भै प्राप्त भएको

घ. प्रकाशनहरू

१. वार्षिक योजना पुस्तिका तयारी तथा प्रकाशन
२. वार्षिक प्रगति पुस्तिका तयारी तथा प्रकाशन
३. मासिक न्युजलेटर प्रकाशन
४. २०७२ सालको क्यालेन्डर

साझेदार निकायहरूबाट कर्यान्वयन भएका कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा खर्च

१ जिल्ला वन कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

रु: हजारमा

क्र. सं.	क्र.म	कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगती	
				परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
क)	क.	पुंजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू					
१	१	हरियाली प्रवर्द्धन					
१.१	१.१	नर्सरी व्यवस्थापन तथा विरुवा उत्पादन					
१.१.१		नर्सरी मर्मत, सुदृढीकरण र व्यवस्थापन	गोटा	७५	२२८०	७५	२२२०.००
१.१.२		नयाँ स्थायी नर्सरी निर्माण तथा संचालन र व्यवस्थापन	गोटा	४	१२००	४	१२००.००
१.१.३		बिभिन्न काठ, डालेघाँस, दाउरा, गैह्र काष्ठा वन पैदावार रुख प्रजातिका (बाँस, अमृसो, नेपियर बाहेक) विरुवा उत्पादन/ खरिद तथा वितरण	हजार	७१८५	५७४८०	६६०७	५५४८४.००
१.१.४		अमिसो विरुवा उत्पादन वा खरिद तथा वितरण	हजार	१४००	४२००	११०६	३३७२.००
१.१.५		बाँसको कलमी विरुवा उत्पादन वा खरिद तथा सदुपयोग (रोपण सहित)	हजार	१०८	१२९००	१०१	१२१०८.१३
१.१.६		नदी उकास जग्गामा खयर, सिर्सो, सिमल आदि प्रजातिका विउ खरिद गरी छर्ने	कि.ग्रा.	१००	४०	१००	४०.००
१.२	२.१	वृक्षारोपण, गोडमेल, पुनरोपण, संरक्षण (हेरालु) र व्यवस्थापन		०	०	०	०.००
१.२.१		जैविक वातावरणीय एवं भुस्खलनको हिसाबले अति संवेदनशील रहेका वन क्षेत्र (Hot Spot) को तारवार सहित पुनरोत्पादन संरक्षण	हे.	४६७	२२९००	४३७	२०८४४.०६

		असाहाय वन्यजन्तु संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि केज हाउस (व्यवस्थापन गृह) निर्माण	हे=	१	७२०	१	७१९.९९
१.२.२		नदी प्रणालीको खाली, सार्वजनिक, पर्ति जग्गा एवम अतिक्रमण हटाइ खाली गरेको क्षेत्रमा तारबार र वृक्षारोपण गरी वन पुर्नस्थापना तथा संरक्षण	हे=	९९९	६०२४४	८९९	५३२५६.५९
		क सिमेन्टको पोल तथा काँडेतार तारबार	हे=		१५००		१५००.००
	३	वृक्षारोपण					
१.२.३		गत आर्थिक वर्षमा भएको वृक्षारोपणको गोडमेल, पुनरोपण, संरक्षण (हेरालु) र व्यवस्थापन	हे=	८१९	८१९०	७७१	७७२२.४४
१.२.४		नदी उकास सार्वजनिक जग्गामा रुख प्रजाती, बांस, निगालो, अमृसो, डालेघांस तथा अन्य आयआर्जनका विरुवा रोपण तथा संरक्षण (समूह मार्फत अनुदान सहीत)	हे=	३७२	१११६०	३१२	७९२७.८०
१.२.५		विगत चार आ. व.हरु मा वितरण गरिएको वृक्षारोपणको अवस्थाको अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	प्रतिवेदन	२५	१२५०	२३	११३५.७०
१.३	४	जि= पि= एस= खरीद	गोटा	६२	९३०	६०	८८७.४९
	५	जैविक विविधता, सूचना केन्द्र भवन मर्मत, टिकौली		०	१०११	०	८८०.००
	६	होम स्टे संचालन तथा व्यवस्थापन (राजारानी ताल)		१	७००	१	७००.००
	७	धार्मिक व्यवस्थापन (पाण्डेश्वर माहेदेव मन्दिर)		१	७००	१	६६५.००
१.५	८	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको कार्य क्षेत्रमा पर्ने सबै किसिमको वनबाट प्राप्त हुने वस्तु तथा सेवाको आकलन र मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	गोटा	१	१५००	०	०.००
		पूँजीगत खर्चको जम्मा			१८८९०५		१७०६६३.१९

स.	ख.	चालु खर्च अन्तगतका कार्यक्रमहरु					
२	१	चुरे क्षेत्रमा आगलागि, चरिचरण, वन अतिक्रमण, ढुंगागिटी संकलन आदि कार्य नियन्त्रण		०	०		०.००
२.१		वन अतिक्रमण तथा वन पैदावारको चोरी निकासी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन		०	०	१	११९.०२
२.१.१		नियमित गश्ती तथा अनुगमन	जिल्ला	३१	४४००	३०	३७२१.७३
२.१.२		सुरक्षा निकायहरूसंग अन्तरकृया गोष्ठी तथा अनुगमन	पटक	७७	७७०	६९	६४५.००
२.१.३		वन अतिक्रमण तथा नियन्त्रण	जिल्ला	३१	१६२५	२६	११२६.२९
२.१.४		ढुङ्गा गिटी बालुवा संकलन व्यवस्थापन, नियन्त्रण तथा अनुगमन (अनुगमन समिति माफेत)	जिल्ला	२२	२१३०	१६	१३७८.४२
		अन्तरकृया गोष्ठी (धनुषाधाम संरक्षित वनलाई चोरी कटानी र चरिचरण मुक्त क्षेत्र घोषण)	दिन	१	२५९	१	२५९.००
२.२	२	चुरे क्षेत्रमा आगलागि नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन		०	०		०.००
२.२.१		वन डढेलो नियन्त्रण संजाल निर्माण तथा परिचालन	जिल्ला	२७	२५५०	२६	२१६८.८१
२.२.२		वन डढेलो नियन्त्रण सामग्री खरिद तथा संजाललाई वितरण	जिल्ला	२७	१३५०	२३	११३७.३३
		वन डढेलो नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम वितरण (फिल्डस्तर) दुई दिने				०	९०.००
२.३		चुरे क्षेत्रमा चरिचरण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन (समूह संजाल लाई चरिचरण नियन्त्रणको लागि अनुदान)	जिल्ला	२८	१५५०	२५	१२२५.५१
३	३	वन उपभोक्ता समूहलाई संरक्षणमुखी वन कार्ययोजना पुनरावलोकन र परिमार्जन गर्न अनुदान		०	०		०.००

३.१		चुरे क्षेत्रका सामुदायिक वनहरुलाई संरक्षणमुखी बनाउन सामुदायिक वन समूहहरुलाई अनुदान (कार्ययोजना परिमार्जन)	गोटा	९३	१३९५	५४	८३३.८८
३.२		सामुदायिक वनको संरक्षणमुखी वन कार्ययोजना पुनरावलोकन र परिमार्जन	गोटा	४३	६४५	३५	५९९.६४
३.३		संरक्षणमुखी वन व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन सहयोग	गोटा	८	४००	६	२९९.८५
३.४		साझेदारी वन व्यवस्थापन समूहलाई चुरे संरक्षण कार्यक्रम संचालन अनुदान		२	६००	१	४००.००
४	४	संस्थागत विकास विकास		०	०		०.००
४.१		कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि तालिम (जि.पि.एस. र जि.आइ. एस. (सवै कार्यान्वयन निकायको लागि संयुक्त)	पटक	३१	४६५०	२६	३८६१.४८
४.२		अन्तर जिल्ला अध्ययन भ्रमण (नदि प्रणालीको उपभोक्ताहरुकोलागि)२५ जना ५ दिन	पटक	३०	७५००	३४	७४४०.८७
५	५	योजना तर्जुमा, समन्वय र अनुगमन तथा मूल्यांकन		०	०		०.००
५.१		योजना तर्जुमा		०	०	०	०.००
५.१.१		योजना तर्जुमाको लागि सवै कार्यान्वयन निकायको संयुक्त स्थलगत निरीक्षण, संजालसंग बैठक र योजना तयारी	पटक	३९	१९५०	३६	१७५०.२१
५.१.२		नदि प्रणालीकोलागि सवै कार्यान्वयन निकायको संयुक्त जिल्ला स्तरीय एकिकृत योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	३१	६२०	२८	५५३.१०
	६	समन्वय बैठक		०	०		०.००
५.२.१		कार्यान्वयन निकायहरुको जिल्ला स्तरीय समन्वय बैठक (चौमासिक रुपमा)	पटक	९३	४६५	८४	४१८.००
५.२.२		जिल्ला समन्वय समिति संचालन खर्च (बैठक ३ पटक र अफिस संचालन खर्च)	जिल्ला	३१	४६५०	३०	३८९०.७१

५.३	७	अनुगमन र मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन तयारी		०	०		०.००
५.३.१		जिल्ला वन क्षेत्र समन्वय समितिबाट संचालित कार्यक्रमको संयुक्त अनुगमन	पटक	३१	१५५०	२९	१४२७.८९
५.३.२		सार्वजनिक सनुवाई (सवै कार्यान्वयन निकायको संयुक्त)	पटक	३१	९३०	२९	८५१.९४
५.३.३		Activity Profile सहितको संयुक्त वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन	गोटा	३१	३१००	२९	२९००.००
६	८	चुरे संरक्षण दिवस कार्यक्रम		०	०	१	२०.००
६.१		विभिन्न प्रतियोगिता संचालन तथा पुरस्कार	पटक	३१	६२०	३१	५९१.००
६.२		उत्कृष्ट वन उपभोक्ता समूह छनाट तथा पुरस्कार	पटक	३१	४६५	३०	४५५.००
६.३		चुरे संरक्षण दिवस समारोह आयोजना	पटक	३१	६२०	३०	५८८.६६
६.४		वृहत वृक्षारोपण प्रचार प्रसार	जिल्ला	३१	३१०	२९	३९४.९५
७	९	कार्यक्रम अनुगमन खर्च	नदी प्रणाली	४०	६३५०	३३	५३५६.४६
		चालु खर्च तर्फको जम्मा			५१४५४	७९२	४४५०४.७३
		पूँजीगत तथा चालु खर्चको जम्मा (क + ख)			२४०३५९	७९२	२१५१६७.९२
ल		कार्यालय सञ्चालन खर्च			३२९४		२६६२.४७
		कूल जम्मा खर्च (क + ख + ग)			२४३६५३		२१७८३०.४०
वित्तिय प्रगति प्रतिशत :				८९.४			
भौतिक प्रगति प्रतिशत ;				८९.५२			

वनको फोटो राख्ने (नर्सरी,)

२ जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

रु हजारमा						
क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
क.	पूँजीगत कार्यक्रम खर्च					
१	भू स्खलन उपचार	प्याकेज	४०	२५५००.००	३८.००	२३४२८.८६
२	गल्छी, पहिरो तथा खहरे रोकथाम	गोटा	१७६	१०७७२२.४७	१७६.००	१०४६४८.४८
३	पानी मूहान संरक्षण/कुवा/इनार उत्खनन परिक्षण तथा पानी व्यवस्थापन	गोटा	९८	१४७००.००	८२.००	१२७२०.५५
४	नदी तथा खोला किनारा व्यवस्थापन (स्पर, डाइक, बायोइन्जिनियरिंग)	कि.मी.	८१	१४६५०९.०९	५५.७६	१४६००७.०८
५	सभिक्षेत्र/तालतलैया/संरक्षण पोखरी निर्माण वा संरक्षण	गोटा	१२९	२५८००.००	११३.००	२१३५३.४४
६	रेन वाटर/रनअफ हार्भेस्टिंग इयाम	गोटा	२१	१०५००.००	१६.००	८२८३.७४
७	संरक्षण ट्रेन्चिड. कार्यक्रम	गोटा	१	२५०.००	१.००	२५०.००
८	खोरिया व्यवस्थापन (SALT) कार्यक्रम	हेक्टर	५०	५००.००	५०.००	४९२.००
९	नदी उकास जग्गा संरक्षण, सदुपयोग र व्यवस्थापन (तारवार सहित)	हेक्टर	१७४	१०४४०.००	१५९.३०	९८३१.७१
१०	सिचाई कुलो संरक्षण, मर्मत तथा सुधार	कि.मी.	१५	५८४०.००	१२.१०	५४२५.५०
११	बायोइन्जिनियरिंग कार्यका लागी विरुवा उत्पादन	हजार	५०	३५०.००	०.००	०.००
१२	चुरे पहाडमा बांसको कलमी उत्पादन वा खरिद गरी रोपण	गोटा	२०००	२४०.००	२०००.००	२४०.००
१३	क्षतिग्रस्त भूमी पुनरुत्थान	हेक्टर	१७	१७००.००	७.००	१०१४.०५

१४	ताल तलैया संरक्षण तथा व्यवस्थापन	गोटा	२	१४००.००	१.००	७००.००
१५	पुंजिगत अनेसन्धान तथा परामर्श	गोटा			१.००	४००.००
	रमणीय तथा मनोरञ्जनात्मक स्थलाको संरक्षण र सम्बर्धन	गोटा			१.००	७००.००
	पुंजिगत कार्यक्रमको जम्मा (क)		२८५३.६	३५१४५१.५६	२७१३.१६	३३५४९५.३९
ख.	चालु खर्च तर्फ				०.००	०.००
१	उपभोक्ता स्तरमा कम खर्चिलो अभ्यास सहित भू संरक्षण प्रविधि तालिम ३ दिन १५ जनाको दरले	गोटा	३०	३७५.००	५.००	३७५.००
२	सम्पादित क्रियाकलापको संगालो (Activity Profile)	पटक	०	१५५०.००	८.००	१४९६.९५
	उत्पादन सामाग्री र सेवा				०.००	०.००
३	कार्यक्रम अनुगमन खर्च		०	६४५०.००	२.००	६०९१.५८
	चालु खर्च तर्फको जम्मा (ख)		३०	८३७५.००		७९६३.५३
	चालु र पुंजीगत खर्चको जम्मा (क+ख)		२८८३.६	३५९८२६.५६	२७१३.१६	३४३४५८.९२
ग.	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च			६००२.००	०.००	५७७८.०६
	कूल जम्मा खर्च (क+ख+ग)		२८८३.६	३६५८२८.५६	२७१३.१६	३४९२३६.९८
	वित्तीय प्रगति प्रतिशत :		९५.४७			
	भौतिक प्रगति प्रतिशत :		९५.४५			

३ जिल्ला वनस्पति कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

(रकम रु. हजारमा)						
क्र.सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	बार्षिक बजेट		जम्मा	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
क	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	नर्सरी संचालन					
१.१	स्थायी नर्सरी मर्मत तथा संचालन	संख्या	६	१८०	६	१७९.९९५
१.२	स्थायी नर्सरी निर्माण तथा व्यवस्थापन (बारबेरा समेत)	संख्या	३	६००	३	६००
१.३	पानी ट्यांकी निर्माण	गोटा	१	१५०	१	१५०
२	विरुवा उत्पादन		०	०	०	०
२.१	रुख प्रजाती गैरकाष्ठ विरुवा उत्पादन	हजार	३००	२४००	३००	२३९४.३५
२.२	जडीबुटी र सुगन्धित घाँस प्रजाती	हजार	२०	६०	२०	६०
२.३	श्रीखण्ड तथा पामको विरुवा उत्पादन	हजार	५	४०	५	४०
३	वृक्षारोपण		०	०	०	०
३.१	चुरेको भिरालो जग्गामा तथा अन्य स्थानमा जडिबुटी विरुवा वृक्षारोपण (तारबार सहित)	हे.	१७	८५०	१७	८५०
३.२	चुरेमा पाईने वनस्पति प्रजातिहरुको प्रदर्शनी स्थल स्थापना तथा व्यवस्थापन (Ex-situ Conservation)	गोटा	५	१०००	५	९९९.९९५
३.३	चुरे क्षेत्रका वनस्पतिहरुको परम्परागत औषधीय प्रयोगको अभिलेखीकरण	स्थान	४	६००	४	५९१.०७१
३.४	आय आर्जन तथा जिविकोपार्जनको लागी चुरे क्षेत्र, सामुदायिक वन, सार्वजनिक जग्गा, निजी जग्गा तथा नदी उकास क्षेत्रका विपन्नका लागी जडिबुटी खेति	समूह	१२	२४००	१२	२३८८.७८
३.५	नदी उकास तथा तटबन्ध क्षेत्रमा लेमनग्यास, सिटोनेला तथा खसखस रोपण (तारबार सहित)	हे.	६	३००	६	३००
३.६	चुरे क्षेत्रमा पाईने विशिष्ट किसिमको वनस्पतिहरुको संरक्षण, स्याहार संभार (तारबार, झाडी सफाई आदी) In-situ Conservation	स्थान	२	६००	२	६००
४	रामापिथेकस उधान निर्माण	संख्या	१	५०००	०	४०००
५	सिराहामा वनस्पति उधान निर्माण	संख्या	१	५०००	०	३४९४.८६
	पूँजीगत कार्यक्रमको जम्मा		३८३	१९१८०	३८१	१६६४९.०५
ख	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	जडीबुटी सकलन, सरक्षण तथा खेति विषयक तालिम (५ दिन, २० जना)	पटक	७	८७५	७	८७४.३९५

२	पुरानो समुहलाइ संरक्षण व्यवस्थापन सहयोग	समुह	२	५०	२	५०
३	चूरे संरक्षण सम्वन्धि सफल कार्यक्रमको अवलोकन भ्रमण (जिल्ला भित्र वा वाहिर)	पटक	१	१२५	१	१२५
४	बोझोघारी तथा सिमसार संरक्षण सचेतना कार्यक्रम	गोटा	१	७५	१	७५
५	चूरे क्षेत्रमा पाईने वनस्पतिहरुको सर्वेक्षण तथा पहिचान सम्वन्धि तालिम (सा.व. र क.व. समुहलाई)	पटक	१	७५	१	७५
६	कार्यक्रम अनुगमन	पटक	०	११००	०	९२४.७९५
	चालु कार्यक्रमको जम्मा			२३००	१२	२१२४
	कार्यक्रम खर्चको जम्मा (क+ ख)			२१४८०	३९३	१८७७३.२४
	ग= कार्यालय संचालन खर्चको जम्मा			२५६		२५६
	कुल जम्मा (क+ख+ग)			२१७३६		१९०२९.२४१
	वित्तिय प्रगति प्रतिशत :		८७.५५			
	भौतिक प्रगति प्रतिशत :		८७.४			

४ राष्ट्रिय निकुन्ज तथा आरक्ष कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

रु हजारमा

क्र सं	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगती	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
क	पूँजीगत खर्च अन्तर्गत का कार्यक्रमहरु					
१	गल्छी नियन्त्रण	गोटा	३	७००	०	०
२	सतखलुवा तालको संरक्षण तथा सम्वर्धन	गोटा	१	७००		७००
३	पानी मूहान संरक्षण/पानी पोखरी निर्माण	गोटा	१४	७०००	१३	६४८६
४	चूरे क्षेत्रमा डढेलो नियन्त्रण	सिजन	५	१५००	५	१३४९
५	तटबन्ध निर्माण	सि.	२३६७	१२९००	१६८५	११५३४
६	पैहो, गल्छी, खहरे नियन्त्रण	बटा	८	४०००	८	३९७९
७	बांसको कलमी लगायतका विरुवा खरीद तथा वृक्षारोपन (तारवार सहित)	हे.	२७	१७४०	२०	१४४०
८	पानी मूहान/पानी पोखरी मर्मत संभार खर्च	गोटा	२४	२४००	२४	२३६७

९	मध्यवर्ती सा. व. समूहलाई आय आर्जन कृयाकलापको लागि समूहगत अनुदान	समूह	२३	४६००	२३	४६००
	पूँजीगत खर्चको जम्मा		०	३५५४०	१७७८	३२४५४
ख	चालु खर्च तर्फ		०	०		
१	अभिमुखीकरण तालिम	पटक	१	१००	१	१००
२	कार्यक्रम अनुगमन खर्च	पटक	३	८६०		७६८
	चालु खर्चको जम्मा		०	९६०		८६८
	पूँजीगत तथा चालु खर्चको जम्मा (क +ख)		०	३६५००		३३३२२
ग	कार्यालय संचालन खर्च		०	३६३		३४६
	कुल जम्मा (क+ख+ग)		०	३६८६३		३३६६७.६२
	वित्तिय प्रगति प्रतिशत:	९१.३३				
	भौतिक प्रगती प्रतिशत:	९१.२९				

बाँके राष्ट्रिय निकुन्जबाट निर्माण गरिएको संरक्षण पोखरी

५ वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग : कार्यक्रम र प्रगति

(रकम रु. हजारमा)

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगती	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
१	२	३	४	५	६	७
क.	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	चुरे क्षेत्रको संरक्षण हुने खालको कार्यमूलक अनुसन्धान गरी प्रविधि तथा मोडेलहरुको विकासको शुरुवात गर्ने	स्थान	२	2000	०	०
२	Assess dependency of people in Churia Forest resources	जिल्ला	२	७००	२	६७५
३	Feasibility study on massive plantation of tree, bamboo, grass species in TOF	जिल्ला	२	१०००	२	७९४
४	चुरे क्षेत्रमा रहेको Invasive Alien Species (IAS) mapping तथा अध्ययन गर्ने ।	प्याकेज	१	१५००	१	१३५४.६९
५	चुरे क्षेत्रको वन श्रोत सर्वेक्षणको प्रतिवेदन पुनः प्रकाशन गर्ने	प्रति	१०००	३००	१०००	२९४
६	चुरे क्षेत्र स्थित हरित गृह मर्मत तथा स्तरवृद्धि गर्ने ।	गोटा	१	५००		२५
७	चुरे क्षेत्र स्थित नर्सरी मर्मत तथा स्तरवृद्धि गर्ने ।	स्थान	२	१०००		०
	पूँजीगत खर्च तर्फको जम्मा				७०००	३१४१.९८५
ख.	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	कार्यक्रम अनुगमन खर्च			३००		०
ख.	चालु खर्च तर्फको जम्मा				३००	०
	कार्यक्रम खर्च तर्फको जम्मा (क र ख को जम्मा)				७३००	३१४१.९८५
ग.	कार्यालय सञ्चालन खर्च					०
	कुल जम्मा खर्च (कखंग)			७३००		३१४१.९८५
	वित्तीय प्रगति प्रतिशत:	४३.०४				
	भौतिक प्रगती प्रतिशत:	४४.८९				

६ जिल्ला कृषि विकास कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

(रकम रु. हजारमा)

क्र. सं.	आयोजना/ क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
१	२	३	६	८	६	७
क	पुंजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	सिचाई कार्यक्रम					
१.१	साना सिचाई कार्यक्रम (कुलो मर्मत, विद्युत मोटर र पाइप खरिद, स्प्रिंकलर वा ड्रिप सिचाई, मर्मत तथा सुधार, हजारी तथा स्प्रेयर वितरण आदी)	संख्या	२७९	२९३६८	२२३	२६०२९
१.२	सहकारीमा आधारित साना सिचाई कार्यक्रम	संख्या	२३	६६५९	१८.४	५७८७.८
१.३	५० प्रतिशत अनुदानमा स्प्रेयर वितरण		३३	३०	३३	३०
१.४	५० प्रतिशत अनुदानमा हजारी वितरण		६५	७५	६५	७५
२	कृषिउपज संकलन केन्द्र तथा कृषिउपज हाटबजार निर्माण	गोटा	१२	१११७५	१२	१११७५
३	फलफुल विकास कार्यक्रम					
३.१	फलफुलको विरुवा खरिद तथा वितरण (आप, लिचिच, कटहर, केरा कागती अनार आदी)		९५९७२	६३४७	७६७७८	५६६८.३
३.२	फलफूल बगैचा स्थापना	संख्या	३	९०	३	९०
३.३	फलफूल र तरकारी श्रोत स्थापना	संख्या	२	५०	२	५०
३.४	निजगढ न.पा.मा तरकारी र फलफुल खेती अनुदान	घरधुरी	९००	२२७	९००	२२७
३.५	उखु खेति अनुदान (समूहगत)	प्याकेज	३	९५	३	९५
४	माछा पालन विकास कार्यक्रम		०	०	०	
४.१	माछापालन विकास कार्यक्रम तथा माछापोखरी निर्माण कार्य	हेक्टर	१८	२१५०	१४.४	१९३०
४.२	ढवानी समेत अनुदानमा माछा भुरा वितरण	संख्या	२०००	१५	२०००	१५
५	तरकारी विकास कार्यक्रम					

५.१	कृषक समुह गठन तथा संचालन	संख्या	४२	५२७	४२	५२७
५.२	मसला, तरकारी विकास कार्यक्रम, मौसमी तरकारी खेती, उन्नत विउ विजन वितरण (अदुवा, बेसार), बेमौसमी तरकारी प्याकेज वितरण, बेमौसमी टनेल निर्माण, फलामको प्लाष्टिक घरमा टमाटर खेति प्रदर्शन, तरकारी आई.आर.डी. बगर खेती कार्यक्रम, भकारी सुधार आदी	हेक्टर संख्या स्थान	२७९१	९६००	२२३३	८४६०.४
५.३	५० प्रतिशत अनुदानमा आलु विउ वितरण	क्विन्टल	५०	१५०	५०	१५०
६	पुंजीगत खर्च तर्फको जम्मा		७३	५५०	७३	५५०
	चालु खर्च अन्तर्गतको कार्यक्रमहरु			६७१०८		६०८६०
ख	कृषक उन्नत प्रविधि तालीम संचालन (३ दिने)		०	०	०	
१	अन्तर जिल्ला कृषक भ्रमण	पटक	१३	१२७१	१३	१२७१
२	कार्यक्रम अनुगमन	गोटा	६	६००	६	६००
३	चालु खर्च तर्फको जम्मा	जिल्ला	१७	१५५०	१७	१५५०
				३४२१		३४२१
	पुंजीगत तथा चालु कार्यक्रमको जम्मा (क+ ख)			७०५२९		६४२८१
	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्चको जम्मा			५७५		५७५
ग	कूल जम्मा (क + ख + ग)			७११०४		६४८५५.९
	भौतिक प्रगती		९१.१४			
	वित्तीय प्रगती		९१.२१			

७ जिल्ला पशु सेवा कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

रु हजारमा						
क्र. सं.	आयोजना / क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
क	पुंजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु					
१	पशु तथा पंक्षी विकास कार्यक्रम					
१.१	स्टल फीडिंग प्रवर्द्धनका लागि गाई, भीसी गोठ तथा डुड सुधार (सहकार्यमा)	गोटा	७४०	७४००	७२०	७४५०

क्र. सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
१.२	स्टल फिडिंग प्रवर्द्धनका बास्रा खोर सुधार कार्यक्रम (सहकार्यमा)	गोटा	६६५	३३२५	६५०	३३००
१.३	उन्नत विड बोका ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण कार्यक्रम	गोटा	४५	९००	३०	६००
१.४	चुरे क्षेत्रमा सिमान्तकृत तथा पिछडीएको समुदायको लागि बंगुरको पाठापाठी १०० प्रतिशत अनुदानमा वितरण (प्रति परिवार २ वटा)	गोटा	६९२	२४२२	६८२	२३८७
१.५	चुरे क्षेत्रमा बंगुरपालनमा आवद्ध कृषको वंगुर खोर सुधार कार्यक्रम (सहकार्यमा)	गोटा	१५०	७५०	१५०	७२५
१.६	पशु पछी विक्री वितरणको लागि पशु संकलन तथा विक्री केन्द्र निर्माण (सहकार्यमा)	गोटा	६	१२००	४	८००
१.७	चुरे क्षेत्रका सिमान्तकृत तथा पिछडीएको समुदायको आयआर्जन वृद्धिका लागि डुयल प्रपोजको कुखुराको १ हप्ते चल्ला १०० प्रतिशत अनुदानमा वितरण (प्रति परिवार १० गोटा चल्ला)	गोटा	२७००	१६२	२७००	१५९
१.८	चुरे क्षेत्रमा कुखुरापालनमा आवद्ध कृषको कुखुरा खोर सुधार कार्यक्रम	गोटा	८०	२४०	८०	२४०
१.९	चुरे क्षेत्रमा चरिचरन गर्ने पशुको नप्ल सुधार गरी थोरै र उत्पादनशिल पशु विस्तारको लागि कृतिम गर्भाधान तालिम तथा सामाग्री सहयोग	जना	४३	२१५०	४३	२५९४
१.१०	चरिचरण नियन्त्रण अभिमुखिकरण	स्थान	१५	७५०	१५	७५०
१.११	सामुदायिक पशु प्रजन्न केन्द्र संचालन	गोटा	२	४००	२	४००
१.१२	चुरे क्षेत्रका बासिन्दालाई दुग्ध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न सहकार्यमा दुग्ध चिस्यान केन्द्र स्थापना सहयोग (१००० लि.क्षमताको १ गोटा चिस्यान केन्द्र)	पटक	२	६००	१	३००
१.१३	स्टल फीडिंगको लागी युरिया १०० प्रतिशत अनुदानमा मोलासेस मिनिरेल ब्लक वितरण	गोटा	३५७०	९१०	३५२०	९६०
१.१४	चुरे क्षेत्रका बासिन्दालाई उन्नत पाडापाडी पालनका कार्यक्रम					
१.१४.१	चुरे क्षेत्रका बासिन्दालाई उन्नत पाडापाडीपालनका लागि पाडापाडी खरिदमा ढुवानी अनुदान (प्रति परिवार २ वटाका दरले)	संख्या	१००	२००	१००	२००

क्र. सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
१.१४.१	चुरे क्षेत्रका बासिन्दालाई उन्नत पाडापाडीपालनमा आबद्ध कृषकको लागि गोठ सुधार सहकार्य	गोटा	५०	३५०	५०	३५०
१.१४.३	कार्यक्रममा सहभागी कृषकहरूको लागि पाडापाडीहरूको लागि परजिवि नियन्त्रण कार्यक्रम	पटक	२	५०	२	५०
२	घाँस तथा डाले घाँसरोपण तथा विकास कार्यक्रम		०	०		
२	घाँस तथा डाले घाँसरोपण	हे	४७७	२३८५	४७७	१२३५
२	पशुपालनमा आवद्ध कृषकलाई १०० प्रतिशत अनुदानमा बहुबर्षे घाँसको सेट्स र वेर्ना वितरण	गोटा	८२०००	२४६	७३०००	२४६
२	पशुपालनमा आवद्ध कृषकलाई १०० प्रतिशत अनुदानमा भुईँ घाँसको वीउ वितरण	के.जी.	१०८००२	६६००	८८००२	६२५६.८५
२	चुरे क्षेत्रको नदी उकासको जग्गामा जिल्ला वन कार्यालयको समन्वयमा भुईँघाँस तथा डाले घाँसको विरुवा रोपण कार्यक्रम	हेक्टर	६०	३००	६०	३००
३	चुरे क्षेत्रको नदी उकास क्षेत्रमा भू संरक्षण कार्यालयको समन्वयमा बहुवर्षिय भुईँ घाँस तथा डालेघाँस रोपण कार्यक्रम	हे	११७	५७९	११७	५७८.७६
३	हरित सडक कार्यक्रम (नयाँ निर्माण भएका ग्रामिण सडक आसपासका खालि जग्गामा बहुवर्षीय घाँस विकास तथा विस्तार)	हे	१०	५०	१०	५०
३	चरिचरणमुक्त भई खालि रहेका क्षेत्रमा स्थानिय समुदायको सहकार्यमा नमुना घाँस ब्लक निर्माण (भुईँ घाँस बहुवर्षिय घाँस तथा डालेघाँस)	हे	३५	१७५	५	२५
३	भिरालो जग्गामा घाँस खेति प्रविधि विस्तार (नमुना घाँस ब्लक बनाउने ५ स्थानमा)	हे	१०	५०	१०	५०
३	घाँस उत्पादन तथा पशु आहारा व्यवस्थापन तालिम	पटक	१६	८००	१४	७००
३	कम्पोस्ट पिट निर्माण अनुदान	गोटा	२५	३७५	२५	३७५
४	सहकार्यमा बायोग्यास निर्माण अनुदान	गोटा	३३९	५०८५	३१४	४७०८.६१
	पुजिगत खर्च अन्तरगतको जम्मा			३८४५४		३५७९०.२२
ख	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू					
१	फर्म छनौट तथा प्रचार प्रसार	पटक	१	३	०	०

रु हजारमा						
क्र. सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
२	फिल्ड भेरिफिकेशन तथा लजिष्टिक	पटक				
३	कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षण	पटक	०	१५५०	१०	१०३३.८६
४	जलवायु परिवर्तन र पशुपालनमा यसको प्रभाव तथा अनुकूलनका उपाय सम्बन्धि गोष्ठी ३ दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	३	१२०	३	१२०
	चालु खर्च अब्तगतको जम्मा			१६७३		११५३.८६
	पूँजिगत तथा चालुको जम्मा +क + ख			४०१२७		३६९४४.०८
ग	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च	जिल्ला	१७	१२६०	११	१११९.१४
	कूल जम्मा (क +ख +ग)			४०७८४		३८०६३.२२
	भौतिक प्रगती	८६.७५				
	वित्तिय प्रगती	८५.९९				

पशु विकास

८ जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय : कार्यक्रम र प्रगति

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	इकाई	रु हजारमा			
			लक्ष्य		प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
क.	पूँजीगत खर्च अन्तर्गत का कार्यक्रमहरु					
१	तटबन्ध	मीटर	३२१३६	६३३८७१	३११७२	६१४२२०
२	स्टड निर्माण	गोटा	३४१	१९९९१४	३३०	१८८००८
३	चेकक ड्याम		१३	१६१८८	१३	१६१८८
४	आर.सी.सी परकूपाईन जडान गर्नु पर्ने कार्य (विभिन्न स्थान)		१३२	२०००	१३२	२०००
४	आकस्मिक निर्माण कार्य तथा निर्माण सामग्री खरिद	प्र.स	४५	९०००	४५	८९७२
	क) पूँजीगत खर्चको जम्मा		३२६६७	८६०९७३	३१६९२	८२९३८८
ख.	चालु खर्च तर्फ					
१	कार्यक्रम अनुगमन खर्च		०	३७५८	०	२९४३
	ख) चालु खर्च तर्फ		०	३७५८	०	२९४३
	पूँजीगत तथा चालु खर्चको जम्मा (क+ख)		३२६६७	८६४७३१	३१६९२	८३२३३१
	जम्मा		३२६६७	८६४७३१	३१६९२	८३२३३१

जलउत्पन्न

९ नेपाली सेना : कार्यक्रम र प्रगति

रु हजारमा						
क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	खर्च
१	मलहनिया ताल संरक्षण र विकास	गोटा	१	२००७	१	२००७
२	आर.सि.सि चेक ड्र्याम	गोटा	१	१११५	१	१११५
३	बर्ज ताल संरक्षण र विकास	गोटा	१	२६३१९	१	२६३१९
४	नाडीमन ताल संरक्षण र विकास	गोटा	१	१४९७३	१	१४९७३
५	बडहर्षवा ताल संरक्षण र विकास (पहिलो चरण)	गोटा	१	२३७०५	१	२३७०५
६	बडहर्षवा ताल संरक्षण र विकास (दास्रो चरण)	गोटा	१	१८१९८	१	१८१९८

नाडिमन ताल

समितिको सचिवालयको कार्यक्रमहरूको प्रगति तथा खर्च

(रकम रु. हजारमा)

क्र. सं.	आयोजना/क्रियाकलापको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगती	
			परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट
१	२	३	४	७	११	१३
क	पुंजिगत खर्च तर्फको कार्यक्रमहरू					
१	फर्निचर एण्ड फिक्सर्स खरिद			१०००	१००	६०८
२	सवारी साधन खरिद (जीप इकाईहरूको लागि)	गोटा	३	१८०००	३	१७७५७
३	मेसिनरी औजार (कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपीयर, सोलार इन्भर्टर आदी)			७५००	५०	५७३२
४	भवन निर्माण (केन्द्रिय कार्यालय तथा अनुसन्धान केन्द्र, लम्की र सलकपुर)	गोटा	३	२५९९८	५०	०
५	पुरानो भवनमा तल्ला थप्ने (हेटौडा र वुटवल)	गोटा	२	३०००	०	२७३
६	कार्यमूलक अनुसन्धान तथा नविन अनुसन्धान गरी प्रविधि र मोडेलहरूको विकास गर्ने			०		१६५०१
१३	ताल तलैया, दह, सिमसार क्षेत्र निर्माण तथा संरक्षण र नविन सौचमा आधारित कार्यक्रम (स्थानिय समुदायको सहभागितामा नेपाली सेना मार्फत गर्ने समेत)	गोटा	६	२८१२	२७	०
१४	समितिको संगठन संरचना तथा जनशक्ति योजना र नियमावलीहरू पुनरावलोकन तथा प्रकाशन (२००० प्रति)	पटक	१	२००	४०	०
१५	आकस्मिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रममा सहयोग	आ.अ.		१२४८.८		०
पुंजिगत खर्च तर्फको कार्यक्रमको जम्मा				१०९८४०		५२८०६
ख	चालु खर्च तर्फको कार्यक्रमहरू					
१	समन्वय तथा योजना तर्जुमा					२४४२
२	मानवीय क्षमता विकास					१९९५
३	सार्वजनिक सञ्चार तथा प्रचार प्रसार					८१५२
४	सामाजिक परिचालनको लागि गरिने कार्यक्रम (गैरसरकारी संस्था मार्फत)	जिल्ला	३१	४२०४१	४०	२७४६७
५	केन्द्र तथा क्षेत्रीयस्तरबाट कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	आ.अ.		४०२३		२७९२
चालु खर्च तर्फको कार्यक्रमहरूको जम्मा				६१९६०		४२८४८
कार्यक्रम तर्फको जम्मा खर्च (क+ख)				१७१८००		९५६५४

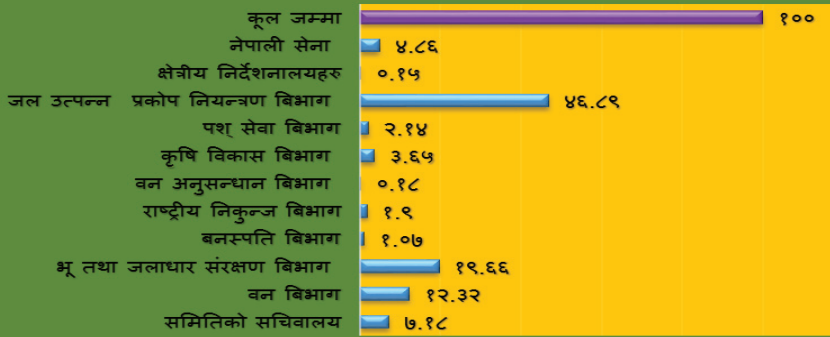
६	उपभोग खर्च					९९०८
७	कार्यालय संचालन खर्च					२१९७७
ग	प्रशासनिक खर्च				४८२७७	३१८८५
कूल जम्मा खर्च (क+ख+ग)					२२००७७	१२७५३९
	वित्तीय प्रगति ;	५७.९५				
	भौतिक प्रगति ;	५७.९५				

आ.व. वि०७२/०७३ को विनियोजित बजेट, यथार्थ खर्च तथा प्रगति विवरण

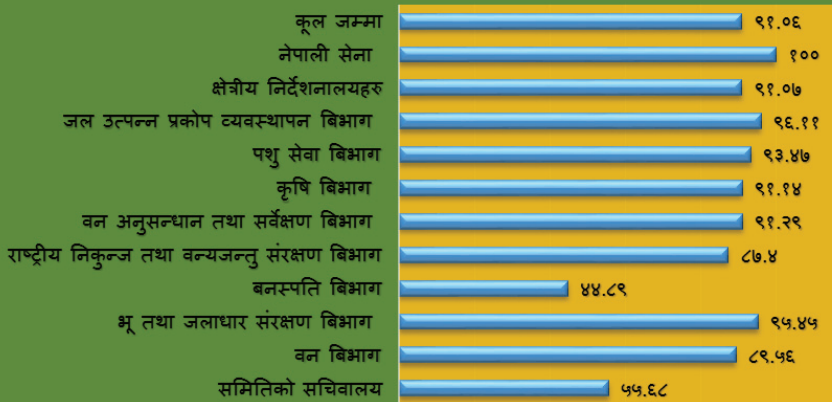
रकम रु. हजारमा

क्र. सं.	कार्यान्वयन निकायको नाम	निकाशा रकम			वास्तविक खर्च	प्रगती प्रतिशत	
		शुरुको विनियोजन	निकाशामा थपघट	जम्मा		जम्मा	भारीत
१	समितिको सचिवालय	३४,९६,५१	(-१२,९५,७४)	२२,००,७७	१२,७५,३९	५५.६८	५७.९५
२	वन बिभाग	२३,७९,७०	६७,३३	२४,४७,०३	२१,८८,८०	८९.५६	८९.४५
३	भू तथा जलाधार संरक्षण बिभाग	३४,०४,०५	२,५४,२४	३६,५८,२९	३४,९२,३७	९५.४५	९५.४६
४	बनस्पति बिभाग	२,१७,३६	०	२,१७,३६	१,९०,२९	८७.४०	८७.५५
५	राष्ट्रीय निकुन्ज बिभाग	३,२६,६३	४२,००	३,६८,६३	३,३६,६८	९१.२९	९१.३३
६	वन अनुसन्धान बिभाग	७३,००	०	७३,००	३१,४२	४४.८९	४३.०४
७	कृषि विकास बिभाग	७,११,०४	०	७,११,०४	६,४८,५६	९१.१४	९१.२१
८	पशु सेवा बिभाग	४,०७,८४	०	४,०७,८४	३,८०,६३	९३.४७	९३.३३
९	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण बिभाग	८६,६५,३८	०	८६,६५,३८	८३,२८,३१	९६.११	९६.११
१०	क्षेत्रीय निर्देशनालयहरु	०	३०००	३०,००	२७,३२	९१.०७	९१.०७
११	नेपाली सेना	०	८,६३,१७	८,६३,१७	८,६३,१७	१००	१००.००
	कुल जम्मा	१,९६,८१,५१	-३९,००	१,९६,४२,५१	१,७७,६२,९४	९१.०६	९०.४३

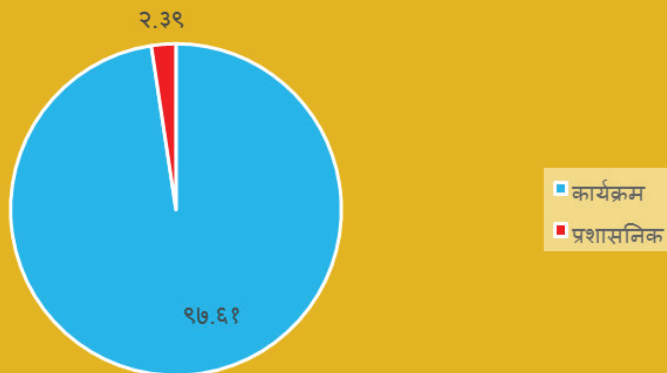
कार्यान्वयन निकायको खर्च प्रतिशत

कार्यान्वयन निकायगत प्रगति प्रतिशत

खर्चको किसिम

नेपाल सरकार

राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति

विभिन्न जिल्ला तथा निकायहरू द्वारा आ.व.२०७२/७३ मा कार्यान्वयन गरिएका कार्यक्रमहरूको खर्चको विवरण

खर्च को विवरण													
क्र.स.	कार्यान्वयन निकाय	वन विभाग	भू-तथा जलाधार ब्यवस्थापन विभाग	वनस्पति विभाग	रा.नि. तथा वन्यजन्तु सं. विभाग	कृषि विभाग	पशु सेवा विभाग	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग	समितिको सचिवालय	नेपाली सेना	क्षेत्रीय निर्देशनालय हरु	जम्मा
०	केन्द्र/विभाग	१३८०	२५९३	७८१९.६५५	२२२	३००	२९९	३१४१.९८५	५००	१२७५३९		२७३२	१४६५२७
१	धनुषा	१४६६५.८८	२९१४९.२४	२४३५		६०५४.५	७९०९.६		१५१८७२				२१२०८६
२	सिरहा	२२०८०.४८	२४७१२.४६			२९१८	५०८९						५४८००
३	बारा	१९८२७.९५६	२१९५३.६०			५७२९.६	१७३८.५		८७८४३				१३७०९३
४	महोत्तरी	१४७७२.५	२०४५०			५५०६.८	१६४५		१६५८६९				२०८२४३
५	डडेल्धुरा	४८३९	८५७०			१४४९.७	९३५		१८२९००				१९८६९४
६	सर्लाही	६४०६	१५९९५			३९४४	१९४६				१६९८०		४५२७१
७	सप्तरी	१३९१६.२८	२६४००.६०			७४४३	४२०८		१५६५१७		१११५		२०९६००
८	रौतहट	१६३९५	१५२७९.७२			५९०१	१५७९.६८				४१९०३		८१०५८

२३	पर्सा	१७२६.६१३	३८१९.०१		८२८४.११														१३८३०
२४	बदिया	३४९०	३०००		९९६३.२३														१६४५४
२५	बाँके	६३८०.२	२९९६.१	१६९०	७४५९.५२														१८५२६
२६	झापा	४७१७.२७८	१५८६३.५४																२०५८१
२७	मोरंग	५६८९.२७	५९८२.९९																११६७२
२८	डोटी	१४५६.४२	५३९४.९९																६८५१
२९	रुपन्देही	४५२९.७४५	५७१४.८																१०२४५
३०	सुनसरी	५९१९.७४	६३००.४९		३००													२६३१९	३८८३९
३१	सल्यान	२४९६	९६१८.३६																१२११४

जिल्लागत र निकायगत खर्च प्रतिशत

क्र. स.	खर्च को विवरण प्रतिशतमा													जिल्लागत प्रतिशत
	कार्यान्वयन निकाय	वन विभाग	भू-तथा जलाधार ब्यवस्थापन विभाग	वनस्पति विभाग	रा.नि. तथा वन्यजन्तु सं. विभाग	कृषि विभाग	पशु सेवा विभाग	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग	समितिको सचिवालय	नेपाली सेना	क्षेत्रीय निर्देशनालय हर	जम्मा	
०	केन्द्र/विभाग	१३८०	२५९३	७८१९.६५५	२२२	३००	२९९	३४४१.९८५	५००	१२७५३९		२७३२	१४६५२७	५९.७४
१	धनुषा	१४६६५.८८	२९१४९.२४	२४३५		६०५४.५	७९०९.६		१५१८७२				२१२०८६	९७.४७
२	सिरहा	२२०८०.४८	२४७१२.४६			२९१८	५०८९						५४८००	९१.६७
३	बारा	१९८२७.९५६	२१९५३.६०			५७२९.६	१७३८.५		८७८४३				१३७०९३	८७.७२
४	महोत्तरी	१४७७२.५	२०४५०			५५०६.८	१६४५		१६५८६९				२०८२४३	९३.३१
५	डडेल्धुरा	४८३९	८५७०			१४४९.७	९३५		१८२९००				१९८६९४	८९.०३
६	सर्लाही	६४०६	१५९९५			३९४४	१९४६				१६९८०		४५२७१	९५.५२
७	सप्तरी	१३९१६.२८	२६४००.६०			७४४३	४२०८		१५६५१७		१११५		२०९६००	९७.४७
८	रौतहट	१६३९५	१५२७९.७२			५९०१	१५७९.६८				४१९०३		८१०५८	९५.१७
९	कैलाली	३६३३.६	५७९०			१६७७	८५९						११९६०	६७.७२
१०	उदयपुर	७१२२.८५५	१०३७०.०७			३०६५	१३१५						२१८७३	९४.९६
११	सिन्धुली	४५८०	८०१८.८५			३८७६	३०८५						१४७७२	८३.६४
१२	नवलपरासी	५०६५	५४००.६८			१६५७	११००						१३२२३	९६.०१
१३	मकवानपुर	६९७१.६३	३१८३.५९	२२६५		५४०७.७	२२८०						४८१०८	९७.१२
१४	अर्घाखाँची	४४९७.१७	७२२०.०			१८२०	८७४.४						१४४१२	९७.१९
१५	दांग	६८९४.७०१	१३३२३.४३			३८३८	१२२५						२५२८१	९६.६४
१६	सुर्खेत	५१५४.५	६१५०.०			१४८९	८७५						१३६६९	९८.८७

फिल्डमा भएगरेका क्रियाकलापको झलकहरु

विरुवा उत्पादन

Annual Progress Report
Fiscal Year 2015/16

Foreword

Considering the environmental degradation in Chure and its negative impact on Tarai-Madhesh, the Government of Nepal (GoN) had started President Chure Conservation Program in the Fiscal Year 2010/11 giving it the high priority status and identifying it as program of national pride. To remove the weaknesses in program implementation and to make it more effective and considering the environmental sensitivity of Chure, the GoN demarcated 12.78% of land extended in 36 districts of Nepal as Chure and declared it as Environment Conservation Area and also made a decision in June 2014 to constitute the formation of President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board to steer the programs.

This book is the second Annual Progress Report since the formation of the Chure Board one year ago. In Fiscal Year 2014/15, the sectoral programs were conducted in 31 districts out of 36 Chure area lying districts. These programs were mainly focused to 47 river/watershed systems of Chure and its impact area *i.e.* Tarai-Madhesh. Most of these programs were implemented through Department of Forests, Department of Soil Conservation and Watershed Management, Department of National Parks and Wildlife Conservation, Department of Plant Resources, Department of Agriculture, Department of Livestock Services and district offices of these Departments, Divisional Offices of Department of Water-induced Disaster Prevention and Department of Forest Research and Survey. Other than these, social mobilization programs were conducted in 27 districts by nongovernmental organizations selected on competitive bidding. Similarly, Nepal Army in collaboration with local community forest groups completed conservation and renovation works at some lakes and carried out greenery restoration works in highly degraded Chure hills.

To make programs effective, qualitative, result oriented and transparent, arrangements were made so as to ensure regular monitoring and evaluation of programs at local, district, regional, departmental and board levels. Based on the budget that the Chure Board received in fiscal year 2015/16 to implement its programs, the weighted and fiscal progress are 90.06 and 90.43% respectively. Considering the fact that the Chure Board has been formed just one year ago, the Chure Board marks it as an achievement and is aiming at to achieve cent percent progress in coming fiscal year through effective program implementation and monitoring. In this book, the detailed statistics related to implemented programs of the Board are presented in a systematic manner.

During this fiscal year, Rt. Honorable President had made two visits in December 2014 and June 2015 to observe the programs of Chure Board being implemented in Bara, Rautahat, Mahottari, Dhanusha, Siraha and Saptari districts. The Chure Board expresses sincere gratitude for the encouragement provided by him. Similarly, ex- Prime Minister Madhav Nepal and Minister of Forests and Soil Conservation Mahesh Acharya and

parliamentarians representing Environment Committee of the National Parliament had also observed the Chure Board programs in the field.

Honorable Minister of Forests and Soil Conservation gave special care and attention to the Board activities and programs and provided timely guidance to the Board Secretariat. The Environment Committee of the National Parliament organized several meetings to get acquainted with the programs of the Chure Board and provided necessary instructions to the Board Secretariat. The Ministry of Finance as per request from the Chure Board provided it some additional budget to implement some proposed new programs. The President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board would like to express its sincere thanks and gratitude to all for providing necessary encouragement, goodwill and cooperation.

The Chure Board believes that statistics related to its programs and achievements of the Chure Board will be useful for people of all walks of life, local communities, organizations, researchers, teachers and students who are interested towards its programs and related activities. The Chure Board is of the view that constructive suggestions from readers will be useful for more effective program formulation and implementation. The Chure Board would like to express its sincere thanks and appreciation to all local communities, district, regional, departmental, Ministries and Board staffs who are involved in implementing its programs.

President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board

Table of Contents		
Contents		Page No.
Background		3
1	Basic facts about Chure Region	4
2	Mandate of the Board	4
Objectives		5
Location, area and local bodies of Chure Environment Conservation Region		7
Implementing Partners of the Program		9
Districts and River System with Program Implementation		10
Progress of Programs Implemented by the Board Secretariat		11
1	<i>Progress made towards Master Plan Preparation</i>	12
2	<i>Research and Technology Development</i>	14
3	<i>Institutional Development and Policies and Guidelines Formulation</i>	14
4	<i>Coordination workshops and Capacity Development</i>	14
5	<i>Social Mobilization</i>	16
6	<i>Publicity and Media Communication</i>	18
7	<i>Annual Plan Formulation</i>	18
8	<i>Monitoring</i>	20
9	<i>Technical Support to partner institutions</i>	20
10	<i>Innovative Programs</i>	20
11	<i>Progress on Administrative and Management works</i>	22
Annual Progresses of Programs Implemented by Partner Line Agencies		22
1	<i>District forest Offices: Programs and Progresses</i>	22
2	<i>District Soil conservation Offices: Programs and Progresses</i>	27
3	<i>District Plant Resource Offices: Programs and Progresses</i>	29
4	<i>National Parks and Wildlife Reserve Offices: Programs and Progresses</i>	30

5	<i>Forest Research and Resources Survey Department: Programs and Progresses</i>	32
6	<i>District Agriculture Development Offices: Programs and Progresses</i>	32
7	<i>District Livestock Service Offices: Programs and Progresses</i>	34
8	<i>Water Induced Disaster Prevention Division Offices: Programs and Progresses</i>	38
9	<i>Nepal Army: Programs and Progresses</i>	39
Annual Programs and Progresses of Board Secretariat		39
Total Budget Allocation, Actual Expenditure and Progresses		40
Thematic Area Expenses		42
Total Expenditure of Implementing Partners in different Districts		44
Expenditure Percentage of Implementing Partners in different Districts		
Procurement of Goods and Services		
Payment of Salary, Allowance and other Facilities to Board Member & Employees		
1	<i>Payment of Salary, Allowance & other Cash to Board Member & Employees</i>	
2	<i>Expenses of Board Members</i>	
3	<i>Expenses on Employees of the Board as per Organization Structure</i>	
4	<i>Expenses on Experts of Clusters (from Chaitra 2071)</i>	
5	<i>Expenses on Drivers & Helpers</i>	
6	<i>Expenses on Master Plan Expert Team</i>	
Glimpses of Programs implementation in the field		

Executive Summary

The budget allocated for Fiscal Year 2015/16 of the President Chure-Tarai Conservation Development Board was Rs.1.96 billion.

During the Mid Term Evaluation of the Fiscal Budget, the Board realized the possibility of conducting additional works. These are as follows:

- The additional embankment works for disaster control and watershed management by Water-Induced Disaster Prevention Divisions in Balan, Jalad and Ratu rivers
- The Master Plan for Rangun River was ready for immediate implementation. Considering the fact that the river has made severe damages to the agricultural land and settlements, it was found appropriate and feasible to implement first year plan of Five years Master Plan for the river.
- The possibility of pilot program of intensive biogas installation for making some Village Development Committees free from dependency on forests for fuelwood.
- There is an urgent need to reduce the dependency of local communities on Chure's natural resources through providing them alternative income sources. The availability of ground water resources is also declining. As such there is a possibility of conducting pilot programs on renovation and conservation of some large wetlands/lakes in Chure and Tarai.
- Plantation along with protection in some highly degraded sites in Chure hills.
- As such the budget altogether for Fiscal Year 2015/16 was Rs. 1.96 billion.

The actual expenditure for this fiscal year remained at Rs. 1.77 billion.

Even though Chure area's natural extension is in 36 districts, 351 Village Development Committees and 61 Municipalities, the Fiscal Year 2015/16 programs were implemented in 31 districts. The sectoral programs were implemented only in 31 districts.

Programs were conducted in partnership with government institutions, nongovernmental organizations and communities. The partner institutions are as described below:

Government Partner Institutions

1. District Forest Offices
2. District Soil Conservation Offices
3. National Parks and Wildlife Reserve Offices
4. District Plant Resources Offices
5. Department of Forest Research and Survey
6. District Agriculture Development Offices
7. District Livestock Service Offices
8. Water-induced Disaster Prevention Divisional Offices

Nongovernmental organizations were selected on competitive bidding for social mobilization works in 27 districts. Programs conducted by District Forest Offices and District Soil Conservation Offices were conducted in collaboration with community forest user groups. Many labor intensive embankment construction works were done with active participation of local communities.

Nepal Army in collaboration with local community forest user groups have completed renovation and conservation works in 3 lakes of Siraha and Saptari districts and greenery promotion works in highly degraded Chure hill slopes of Saptari district.

In fiscal year 2015/16, disaster reduction, treatment and greenery promotion works were conducted in 47 river/ watershed systems, out of which in 7 watershed systems, namely Balan, Jalad, Ratu, Lalbakaiya, Rangun, Jogbuda and Badganga Rivers, intensive river embankment construction and conservation works in river reclaimed land were carried out.

Altogether the major achievements of Fiscal Year 2015/16 are as follows:

SN	Activities achieved	Unit	Quantity of works
1	New nursery construction and maintenance	Nos.	86
2	Tree species seedling production	Thousands	7328
3	Bamboo culms production	Thousands	107
4	Vulnerable forest area(Hot Spot) protection and management	hectares	437

5	Reclamation of land along river and plantation	hectares	899
6	landslides treatment	Place	34
7	Gullies and landslide treatment and prevention	Nos.	188
8	Drinking water sources protection and well digging	Nos.	123
9	Management of river system	K.M.	75
10	Renovations of Lakes for Eco-tourism development	Nos.	107
11	Run-off harvesting Dam	Nos.	19
12	Management of the land along the riverside	hectares	161
13	Embankment construction	K.M.	25
14	Spur and Chackdam construction	Nos.	316
15	Mapping of invasive species found in Chure Region	Package	1
16	Study on the dependency of local people in chure and its resources	Districts	2
17	NTFPs plantation	hecters	17
18	Demonstration Plots for NTFPs.	Nos.	7
19	Botanical Garden	Nos.	7
20	Bamboo and other species plantation with barbed wired	hecters	25
21	Small irrigation/cooperation irrigation	Nos.	272
22	Fruits seedling buying and distribution	Nos.	86375
23	Fishary pounds	Hecters	16
24	Distribution of beehives	Nos.	66
25	Support to shed improvement for stall feeding	Nos.	1350
26	Livestocks and poultry market center	No.	4
27	Distribution of chicks and piglets for marginalised and deprived communities in chure region	Nos.	3232
28	Distribution of molases mineral block	Nos.	3520
29	Grass and fodder plantation	hecters	472
30	Distribution of sets and seeding of perennial grasses to farmers	Nos.	73000

Background

The Government of Nepal (GoN), considering the high degradation rate in Chure range has given priority to the Chure conservation since the Fourth Five Year Plan (1970-1975). The President Chure Conservation Program given the high priority status and program of national pride by the government has been started since Fiscal Year 2010/11. The experience of 5 years envisioned that the issue of nature conservation in Chure is multidimensional in nature and the situation cannot be improved by minor programmatic intervention. As such to formulate the integrated program for Chure-Tarai Madhesh conservation and its implementation, the GoN has formed the President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board on 15 June 2014. The government along with this decision also declared landmass comprised of Chure hills, Bhavar and inner plains, lying in 36 districts and covering the 12.78% of total landmass in Nepal, as Environmental Conservation Area. The program of the Chure Board encompasses Chure Environmental Conservation Area and its impact zone Tarai-Madhesh which is up to Indian Border in the south. The major outlines are as described below.

1 Basic facts about Chure Region

- Area and Population
 - Chure Conservation Area: 1,896,251 hectare, Population: 3,686,056
 - Total population within the program area of Board: 14,474,705
- Municipalities: 37 (before recent addition of 61 municipalities nation wide)
- VDCs: 351 with 2,342 wards (before recent addition of 61 municipalities nation wide)
- District: 36
- Number and area of National Parks and Conservation Area: 6, Area–3,429 sq. kms.
- Total number of river/watershed systems: 164

2 Mandate of the Board

- (a) Formulate policies and strategies necessary for the conservation and

management of Chure region.

- (b) Formulate conservation management plans linking upper and lower belts of ChureTarai-madhesh region and get them implemented
- (c) Formulate conservation plans identifying hazardous and sensitive areas of Chure region and get them implemented.
- (d) Coordinate with development agencies for the implementation of development projects in a manner that cause least damage to the natural resources and endowments of Chure region.
- (e) Build local community capacity for Chureconservation and mobilize their support.
- (f) Raise financial and technical resources for the conservation of Chure region.
- (g) Monitor and evaluate, as specified, the implementation of plans and programs approved by the Board.
- (h) Coordinate with relevant agencies in formulating, implementing and monitoring policies and programs.
- (i) Carry out other activities as specified by Nepal government.

The program of the Fiscal Year 2015/2016 was prepared in consultation with all concerned stakeholders and beneficiaries and was implemented in such a way that it should help in conserving natural resources of Chure and its ecosystem. Based on the past years experience and studies and with initiation from Chure Board, focused program which was intensive and integrated in nature had been formulated and started in 4 river systems: Balan (Saptari and Siraha), Jalad (Dhanusha), Ratu (Dhanusha and Mahottari) and Lalbakaiya (Makwanpur, Bara and Rautahat). The district line agencies of Department of Forests, Department of Soil Conservation and Water Shed Management, Department of Plant resources, Department of Agriculture, Department of Livestock Services and divisional offices of Department of Water Induced Disaster Management were involved in these programs formulation and implementation. Other than these programs, the Chure conservation programs prepared by the concerned district line agencies and having consent from their respective departments were also approved by the Chure Board. The Fiscal Year 2015/16 programs of the Chure Board were confined to 31 districts where Chure area lies.

The government has allocated Rs. 1.96 billion in fiscal year 2015/16 to the board. The board has allocated Rs. 1.08 billion for the intensive management of seven river

system. The board has decentralized its programme to the District forest offices, District soil conservation offices, according to their demand and subsequently additional fund was allocated in the case of timely implementation. The significant wetlands of terai districts such as Sarlahi, Sunsari and Rautahat were considered for its conservation and maintenance through Nepal army by releasing Rs. 86 million through finance ministry. Additionally National Trust for Nature Conservation has been selected for the research on faunal diversity of Chure region.

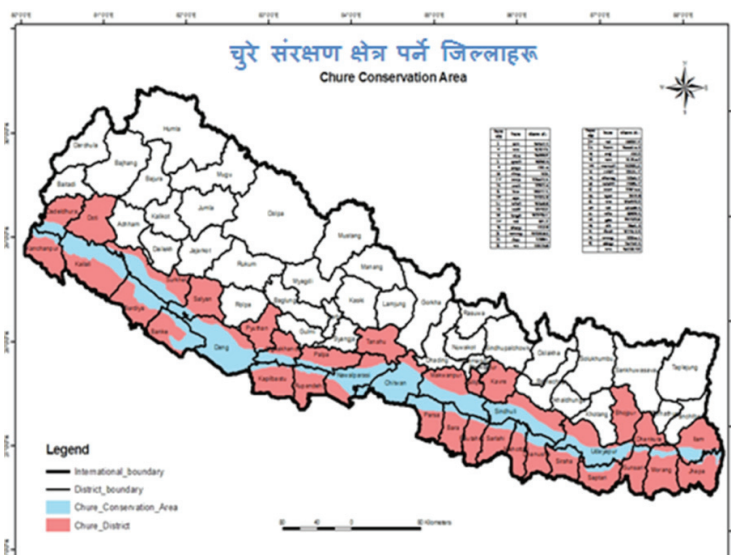
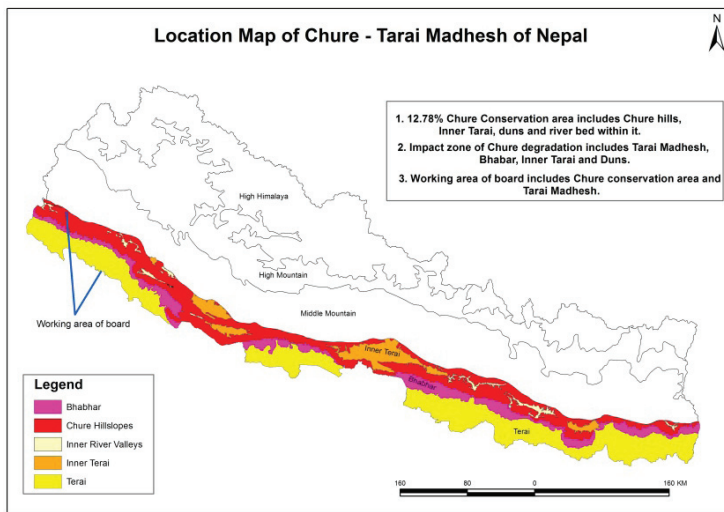
Objectives

1. Conduct activities related to soil and watershed conservation, river control, forests and biodiversity conservation and development, and livelihood improvement in 7 river systems in order to reduce the negative impacts and risks in downstream areas this Fiscal to combat the devastation caused the received altogether received
2. Conserve water source and improve ground water level
3. Control forest encroachment and manage it to promote regeneration.
4. Control floods, landslides and river cutting and conserve water resources to increase agricultural productivity
5. Contribute to improved livelihoods of the local people through greenery promotion in reclaimed land of river through agroforestry and herbs cultivation.
6. Increase alternative sources to reduce pressure on Chure forests.
7. Conduct impact studies and suggest mitigation measures due to activities like quarrying for stone and pebbles, grazing, forest fires and migration patterns.
8. Formulate 20 years Master Plan and implement it in coming fiscal years for conservation and sustainable development of Chure area and review directives and guidelines related with Chure.
9. Develop systems for public auditing, progress review and joint monitoring and evaluation and apply them to enhance effectiveness of programs.
10. Increase public awareness and enhance the capacities of stakeholders involved in Chure conservation and development.

The President Chure-Tarai Madhesh Conservation Development Board is the main agency responsible for Chure conservation. The concerned line Ministries, its departments, regional directorate offices and district line agencies, all of them were actively involved in formulating integrated programs and their implementation in responsible manner. After

receiving Budget Warrants of approved programs, the meeting of District Forestry Sector Coordination Committee meeting was convened to prepare detailed integrated annual plan of implementation by the concerned district line agencies in all the 28 districts and accordingly programs were implemented. The directive from the Chure Board was that program implementation must be participatory, transparent, effective, inclusive, and result oriented in nature.

Location, Area and Local bodies of Chure Environment Conservation Region

S.N.	Districts	No. of Wards in Chure area	Area (Ha.)
1. Eastern Region			
1	Ilam	55	38,982
2	Jhapa	52	19,125
3	Morang	53	18,666
4	Sunsari	30	10,364
5	Dhankutta	3	561
6	Bhojpur	3	63
7	Udaypur	143	126,860
8	Saptai	47	23,604
9	Siraha	31	21,045
Total	9	417	259,268
2. Central Region			
10	Dhanusha	29	34,057
11	Mahottari	28	16,288
12	Sarlahi	44	23,493
13	Sindhuli	219	143,497
14	Kavre	15	745
15	Lalitpur	11	591
16	Makwanpur	151	140,297
17	Rautahat	9	9,978
18	Bara	20	20,527
19	Parsa	16	57,324
20	Chitawan	269	188,858
Total	11	811	635,654
3. Western Region			
21	Tanahu	4	562
22	Palpa	61	25,098
23	Nawalparasi	219	123,139
24	Rupandehi	37	23,505
25	Kapilbastu	20	22,386
26	Arghakhanchi	42	46,616
Total	6	383	241,308
4. Mid-Western Region			
27	Salyan	21	32,649

28	Pyuthan	9	3,052
29	Dang	324	248,140
30	Banke	55	80,872
31	Bardiya	107 (B.N.P.)	70,132
32	Surkhet	195	114,640
Total	6	711	549,484
5. Far-Western Region			
33	Doti	13	3,789
34	Kailali	87	144,950
35	Kanchanpur	18	23,308
36	Dadeldhura	23	38,490
Total	4	141	210,537
Grand Total	36	2359	1,896,251

Implementing Partners of the Program

1) Ministry of Forests and Soil Conservation -82 agencies

- District forest offices (31 districts)
- District soil conservation offices (31 districts)
- District plant resource offices 5 (Kailali, Banke, Makwanpur, Dhanusha and Illam)
- National Parks and Wildlife Reserves 5 (Parsa, Chitawan, Banke, Bardiya, Shuklaphanta)
- Forest Research, other departments and regional forest directorates (10)

2) Ministry of Agriculture -23 agencies

- District Agriculture development offices (17 districts)
- Departments and regional directorates (6)

3) Ministry of Livestock - 23 agencies

- District Livestock service offices (17 districts)
- Departments and regional directorates (6)

4) Ministry of Irrigation - 8 agencies

- Water Induced Disaster Prevention Division offices (Siraha, Janakpur, Parwanipur, Makwanpur, Rupandehi and Dhangadhi)-6
- Embankment for People 1 (Jaleswor)
- Department of Water Induced and Disaster Management-1

4) Universities -2 agencies

- Tribhuvan University
- Kathmandu University

5) Non Governmental Organizations – 27 agencies

6) National Trust for Nature Conservation

7) Nepal Army

Districts and River System with Program Implementation

S. N.	District	River/Watershed system	S. N.	District	River/Watershed system
1	Ilam	Lodiya	17	Chitwan	Bagai and Upallo Kayar
2	Jhapa	Biring	18	Nawalparasi	Jharehi and Bhaluhi
3	Morang	Londra	19	Rupandehi	Ghodaha
4	Sunsari	Sardu-Seuti and Sunsari	20	Kapilwastu	Banganga
5	Siraha	Balan	21	Palpa	ArunKhola
6	Saptari	Sundari, Balan and Khando	22	Arghakhanchi	Ransingh and Banganga
7	Udaypur	Kang-Hadiya and Siwai	23	Dang	Gurung, Arjun and Mahatini
8	Dhanusha	Ratu and Jalad	24	Pyuthan	Chure Conservation day only

9	Mahottari	Ratu and Madaha		25	Banke	National Park only
10	Sindhuli	Ghanghar		26	Bardiya	National Park only
11	Sarlahi	Lakhandehi		27	Surkhet	Falante and Goche
12	Rautahat	Chandi, Hardiya and Lalbakaiya		28	Kailali	LikmaKateni and Mohana
13	Bara	Bangari, Dudhaura and LalBakaiya		29	Kanchanpur	Khaniya, Kamikate, and Rataula
14	Parsa	Bhedaha		30	Dadeldhura	Puntura and Rangun
15	Makwanpur	Shakti, Hiramuni and Bakaiya		31	Doti	Chure Conservation day only
16	Salyan	Rapti				

Note: Names of river/watershed systems in bold letters are the ones where intensive program is being implemented with the participation of all agencies including Water Induced Disaster Prevention Offices.

Progress of Programs Implemented by the Board Secretariat

- 1 *Master Plan Preparation*
- 2 *Research and Technology Development*
- 3 *Policy and Guidelines Formulation*
- 4 *Coordination Workshops and Capacity Building Training*
- 5 *Social Mobilization*
- 6 *Publicity and Media Communication*
- 7 *Annual Program Preparation*
- 8 *Monitoring*

9 *Technical Support to Collaborative Institutions*

10 *Innovative Programs*

11 *Progress on Administrative and Management works*

1 Progress made towards Master Plan Preparation

Even though the initial work for preparation for Master Plan for Chure Conservation was started in September 2015, the subject-wise expert team got its full form in February 2016 and is working to achieve its goal in planned manner. The Team has prepared the outline of the master Plan and completed works such as primary data collection, Modifications as per need, consultations with stakeholders concerned, recording of the information, and collection of reference materials, Now Board has submitted to the Ministry of forest and soil conservation for the approval from the Cabinet.

2. Research and Technology Development

- Interactions were made with Departments (Environmental Science, Botany, Zoology, and Geology), Institute of Forestry and Institute of Engineering of Tribhuvan University (TU) for collaborative research and subsequently Memorandum of Understanding (MOU) was signed between the Chure Board and TU.

- MOU and Agreements were signed with Kathmandu University to conduct research on bamboo technology development
- Organizational structure of Studies Research and Technology Division of Chure Board Secretariat has been drafted
- Renovation works along with added amenities to harness ecotourism potential for **Nadiman** Lake and **Malhaniya** Lake in Sarlahi district has completed by Nepal Army and handover to the community, Similarly **Badharwa** lake and **Barju** lake of Rautahat and Sunsari has been carried out by Nepal Army.
- Interactions were made with several governmental and nongovernmental organizations to explore potential for future collaborative research

3. *Institutional Development and Policies and Guidelines Formulation*

- Board had approved the Directive for different program which is carried through-out the Fiscal year 2073/74.
- Social Mobilization third-Party evaluation is completed.

4. *Coordination workshops and Capacity Development*

S.N.	Particulars	Unit	Quantity implemented
1	Central level coordination committee meeting	Times	1
2	Inter-departmental coordination meetings	Times	2
3	Clusture level Orientation on Planning and implementation	Times	4
4	Chure Day Celebration	Times	1
5	Team building workshop	Times	1

Board Meeting and Decisions: During the Fiscal Year 2015/16.....decisions were made by board meetings of which 13 were regular and 5 special.

5. *Social Mobilization*

27 Nongovernmental organizations (NGOs) were selected on competitive basis for social mobilization works in 27 districts. They are conducting social mobilization works, publicity and awareness raising activities and extension works in these districts. The list of partner NGOs working in each district is given in Table below

S.No.	Name of NGO	District
1	Muldhar Mahila Sudhar Samaj	Udaypur
2	Samudayik Vikas Samaj	Morang
3	Jana vikas Shrot Kendra	Dhanusha
4	Integrated Rural Development Centre	Rautahat
5	Rural Region and Agro-forestry Development Centre	Bara
6	Rural Region and Agro-forestry Development Centre	Parsa
7	Jagaran Abhiyan Nepal	Sarlahi
8	Ratauli Yuwa Club	Mahottari
9	Ratauli Yuwa Club	Sindhuli
10	Indreni Rural Development Centre Nepal	Kapilvastu
11	Tarai Dalit Sarokar Kendra	Rupandehi
12	Environment and Rural Development Centre	Banke
13	BatabaranSudharSamaj	Surkhet
14	Multipurpose Development Society	Dadeldhura
15	Dynamism in Social Development (DIDS)	Kailali
16	Sanrakshan Nepal	Chitwan
17	Indreni Service Society JV with Life School Centre	Siraha
18	Future Nepal	Makwanpur
19	Organization for Community, Child Environment Development (OCCED)	Kanchanpur
20	Sagarmatha Community Development Centre	Jhapa
21	Tharu Women Upliftment Centre JV with Geruwa Rural Awareness Association	Bardiya
22	Human Welfare and Environment Protection Centre	Dang
23	Samudayik Ban Samanwaya Samiti	Palpa
24	Protection of Environment and Social Development Sanstha JV with Rajdevi Engineering Consultant	Sunsari
25	Samajik Sewatatha Batabaran JV with Juntara Samajik Bikas Kendra	Ilam
26	Youth Empowerment Trust Nepal (YET-Nepal)	Saptari
27	National Association of Awareness and Reduction of Environment Pollution (NAAREP)	Nawalparasi

6. *Publicity and Media Communication*

- Video about Chure and its importance.
- On the occasion of Chure Day Photo Presentation, Interaction Programm and T-shirt Distribution in different District.
- For the awareness about Chure Radio Programs (PSA) in 6-different Language such as: Nepali, Maithili, Bhojpuri, Abadhi, Tamang and Tharu.(31-Districts form 32 different Radio Station)
- Annual Calendar containing information on Chure and Chure Board was published and distributed (7000 nos.)
- Monthly Newsletter publication and distribution.
- A brochure containing information on President Chure-Tarai Madhesh Conservation Board.
- A poster showing Chure degradation and its impact was published and distributed
- Radio Drama were prepared and launched through different FM Radio Stations
- Presentation of Videos through Local and National level television.
- Chure Logo
- Notices were published in different news papres providing Information about chure.
- Interview present through national level television of Hon. President Birendra Yadav
- Website in Bhojpuri and Abadhi language
- Radio Jingle program through national level Radio FM.
- Prepared Chure Profile

7. *Annual Plan Formulation*

1. The Chure Board provided strategic guidelines along with budget ceiling for coming fiscal year (2016/17)
2. The concerned Ministries also provided its Departments and Regional Directorates Strategic guidelines for program and budget formulation
3. Departments concerned provided guidelines for budget formulation to its district offices
4. In each district at least one major river system was selected for programmatic intervention
5. The interactions between concerned district line agencies were made along with field visits to the potential program sites
6. The multidisciplinary Team of technicians of implementing agencies in districts visited field sites, then selected sites and listed activities and made cost estimates required for program intervention
7. Integrated plan was prepared for selected river system
8. The plans were reviewed and then approved at district level
9. The government approved the program budget of Rs 1.88 billions for Chure Board in the fiscal year 2016/17. The approved programs are being implemented.

8. *Monitoring*

The honorable President visited Chure Conservation program intervention site in Nadiman Lake , Sarlahi districts on 2073 Bhadra 2.

The Chairman and Members of the Chure having responsibility to oversee the program in cluster/regions had made several visits to their allocated clusters, carried out monitoring of activities and provided necessary feedback

Field visits were made to the field sites in 10 districts by the Chure Team comprising of experts at cluster with representation of member/official at the board secretariat in order

to provide potential estimates for collection of boulders, stone and pebbles and to give approval as per request of the district monitoring committee.

9. *Technical Support to partner institutions*

The board has established 5 Research and Technical Support Units to facilitate partner institutions at Salakpur in Morang district, Mahendranagar in Dhanusha district, Hetauda in Makwanpur district, Butwal in Rupandehi district and Lamki in Kailali representing cluster/region. The Chure Board is in the process to establish its Central Office in Bharatpur, Chitawan to make facilitation easier.

10. *Innovative Programs*

- 1) In cooperation with local communities and Nepal Army, renovation works and amenities worth Rs 26.1 millions was carried out to conserve lakes and promote ecotourism at Barju Lake in Sunsari and renovation and amenities is Badhaduwa Lake in Rautahat is in progress.
- 2) Research carried out by Tribhuvan University Among the 10 districts of Chure about flood measure and its control measure similarly Kathmandu University is research on bamboo with in chure districts.
- 3) Research on faunal diversity by National Trust for Nature Conservation

11. *Progress on Administrative and Management works*

a. **Organization Rules**

- I. Supporting Unit procedure 2072 for Research and implementation was approved
- II. Management and Administrative Rules and Guidelines

b. **Human Resources Management**

- I. Technical and Administrative Personnel deputed from the government
 - a. UnderSecretary - 4
 - b. Gazetted Officer (GO III) - 10
 - c. Non Gazetted Officer (GO) - 9
- II. Personnel recruited through free competition by the Board
 - a. Forestry and Watershed expert – 2

- b. Geologist – 5 (1 vacant)
- c. Engineer – 5 (1 vacant)
- d. Computer Engineer – 1, Computer Operator -1
- e. Drivers – 6
- f. Office assistants – 3
- g. Contract basis computer operator - 1

c. Physical Assets

- I. The Board Secretariat is at the moment in Khumaltar, Lalitpur
- II. 1 Bigha Land in Bharatpur, Chitawan has been received from the government for the construction of Board Secretariat office building.
- III. Research and Technical Support Unit Offices established at Salakpur, Morang; Mahendra Nagar, Dhanusha; Hetauda, Makwanpur; Butawal, Rupandehi; and Lamki, Kailali
- IV. The board purchased 9 Jeeps and 12 Motorcycles and 4 scooters and received 4 jeep/cars from the government

d. Publications

- I. Annual Programs and Budget report
- II. Yearly progress report
- III. Monthly News letter
- IV. Calendar of B.S. 2072

Progresses and Expenditures of Programs Implemented by Partner Line Agencies

1. District forest Offices: Programs and Progresses

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
A	Capital Expenditure Programs					
1.1	Nursery management and Plant production					
1.1.1	Nursery repair, strengthening and management	Nos.	75	2280	75	2220
1.1.2	Establishment and operation of new permanent nurseries	Nos.	4	1200	4	1200
1.1.3	Production, purchase and distribution of different plant species for timber, fodder, fuelwood and non-timber forest products (except, Bamboo, Napier and Broom-grass)	Thou	7185	57480	6606.5	55484.00
1.1.4	Production of purchases and distribution of broom-grass	Thou	1400	4200	1106	3372
1.1.5	Production of purchases of bamboo sapling and plantation	Thou	107.5	12900	101.45	12108.13
1.1.6	Broadcasting of seeds of Khayar, Sisoo and Simal in land reclaimed after river embankment	K.g	100	40	100	40
1.2	Plantation, tending, replantation, protection(watch-man) and management		0	0	0	0
1.2.1	Fencing and conservation for regeneration in areas considered hot-spots from the standpoint of biodiversity and slope failure	Hectare	467	22900	437	20844.06
	Cage house for the wounded and disable animals	Hectare	1	720	1	719.99
1.2.2	Forest restoration and conservation by planting new saplings in land reclaimed by river training, public land and reclaimed from encroachment, with fencing	Hectare	999	60244.3	899	53256.59

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
1.2.3	Cemented pole and barbed wire fencing	Hectare		1500		1500
1.2.4	Tending and conservation of income of plantation done in yesteryears-- with provision for forest guards	Hectare	819	8190	770.6	7722.44
1.2.5	Plantation and conservation of income generating plants like timbre-grade trees, bamboos, cane, broom-grass, fodder-trees etc. in public land reclaimed after river embankment (with community participation)	Hectare	372	11160	311.8	7927.8
1.2.6	Monitoring of plantation carried out in the last four years and preparation of reports.	Report	25	1250	23	1135.7
1.3	Procurement of GPS device	Nos.	62	930	60	887.49
1.3.1	Biological Diversity information center maintenance and management, (Tikauli)		0	1011	0	880
1.3.2	Encourage local people for Homestay practice (Rajarani lake)		1	700	1	700
1.4	Religious Forest management, Dhanusa District -पाण्डेश्वर माहेदेव मन्दिर_		1	700	1	665
1.5	Documentation of forest in chure areas about its goods and survices,updating, management and publication of Data.	Nos.	1	1500	0	0
	Total Capital Expenditure Programs			188905		170663
B	Recurrent Expenditure Programs					
2	Controlling forest fire, open grazing and forest enchroachment,aggregates collection etc,in Chure conservation area		0	0		0
2.1	Controlling theft of forest resources		0	0	1	119.021
2.1.1	Regular patrolling and monitoring	District	31	4400	30	3721.729

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
2.1.2	Interaction with security agencies and monitoring	Times	77	770	69	645
2.1.3	Controlling forest encroachment interaction workshop	District	31	1625	26	1126.287
2.1.4	Management, controlling and monitoring of extraction of sand and aggregates	District	22	2130	16	1378.419
	Interaction programm about the Protected foret (धनुषाधाम)	Days	1	259	1	259
2.2	Controlling forest fire in Chure region		0	0		0
2.2.1	Building and mobilising forest fire controlling network	District	27	2550	26	2168.809
2.2.2	Procurement of forest fire controlling equipment and distribution to network	District	27	1350	23	1137.33
	Training on forest fire field level (2 days)				0	90
2.3	Grant to Open Grazing Control Network of Community Groups	District	28	1550	25	1225.51
3	Grant to Community Forestry Groups for the review and revision of conservation -oriented Forest Management Plan		0	0		0
3.1	Grant to Community Forest Groups to review and revise Forest Management Plan to make them conservation friendly	Nos.	93	1395	54	833.88
3.2	Revision of Forest Management Plans of Community Forest	Nos.	43	645	35	599.64
3.3	Assistance to implementation of conservation-friendly Management Plan	Nos.	8	400	6	299.85
3.4	Grant to collaberative forest groups for Chure conservation activities		2	600	1	400
4	Institutional Capacity Building		0	0		0
4.1	GPS and GIS Capacity Building Training to all staff	Times	31	4650	26	3861.478

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
4.2	Inter-district visit of River System Users (25 persons for 5days) or for personnel of DDC	Times	30	7500	34	7440.87
5	Planning, coordination, monitoring and evaluation		0	0		0
5.1	Planning		0	0	0	0
5.1.1	Joint spot visits, network meeting for coordinated planning of all partner agencies	Times	39	1950	36	1750.206
5.1.2	Integrated planning workshop of all partner agencies for each river system	Times	31	620	28	553.095
5.2	Coordination meetings		0	0		0
5.2.1	Trimesterly coordination meeting of all partner agencies	Times	93	465	84	418
5.2.2	Operating expenses of DFCC	District	31	4650	30	3890.706
5.3	Monitoring, evaluation and reporting		0	0		0
5.3.1	Joint monitoring of all implemented programs by DFCC	Times	31	1550	29	1427.89
5.3.2	Joint public hearing (involving all partner agencies)	Times	31	930	29	851.94
5.3.3	Activity Profile and Annual Progress Report publication	Nos.	31	3100	29	2900
6	Chure conservation Day Programs		0	0	1	20
6.1	Holding different competitions and awarding prizes	Times	31	620	31	591
6.2	Selection of Best Community Forest Groups and awarding prizes	Times	31	465	30	455
6.3	Chure Conservation Day Celebration	Times	31	620	30	588.66
6.4	Campaigning for large-scale plantation	District	31	310	29	394.95
7	Programe monitoring Expenses	River system	40	6350	33	5356.46
	B. Total of Recurrent Expenditure Programs			51454	792	44504.73

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
	Total of Programmatic and Recurrent (A+B)			240359	792	215167.73
C	Operating and Administrative Expenses			3294		2662.473
	Total			243653		217830.203
	Fiscal Progress		89.40%			
	Physical Progress		89.52%			

2. District Soil conservation Offices: Programs and Progresses

Rs. in Thousands

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
A	Capital Expenditure Programs					
1	Slope failure treatment	Package	40	25500	38	23428.8598
2	Gully and landslide and floodway treatment	Nos.	176	107722.465	176	104648.477
3	Conservation of water sources and spouts/ Water-well construction and management	Nos.	98	14700	82	12720.5468
4	River and river bank protection--Spur, dykes, bio-engineering	K.m	81	146509.094	55.76	146007.083
5	Conservation of wetland and water bodies/ Construction of ponds	Nos.	129	25800	113	21353.4365
6	Rain water / Runoff harvesting dam	Nos.	21	10500	16	8283.7367
7	Conservation Tench Programme	Nos.	1	250	1	250
8	Sloping Agriculture Land Technology (SALT)	Hectare	50	500	50	492
9	Fencing and conservation of reclaimed land	Hectare	174	10440	159.3	9831.70898
10	Irrigation canal repair and maintenance	K.m	14.6	5840	12.1	5425.495
11	Bioengineering plant production	Thou	50	350	0	0
12	Bamboo planting on lands vulnerable to soil erosion	Nos.	2000	240	2000	240
13	Restoration of degraded lands and management.	Hectare	17	1700	7	1014.047
14	Conservation of wetlands	Nos.	2	1400	1	700
15	Grants for Research Activity	Nos.			1	400
16	Protection and management of Recreational area	Nos.			1	700
A.Total of Capital Expenditure Programs			2853.6	351451.559	2713.16	335495.39
B.	Recurrent Expenditure Programs				0	0
1	User Group training on low-cost soil conservation technology (3 days, 15 participants each)	Nos.	30	375	5	375
2	Compilation and Printing of Activiy Profile	Nos.	0	1550	8	1496.949
3	Program monitoring Expenses		0	6450	2	6091.576
	Programmatic Expenses		30	8375		7963.525
C	Administrative Expenses			6002		5778.064
	Total (A+B+C)		2883.6	365828.559	2713.16	349236.979
	Fiscal progress		95.47			
	Physical progress		95.45			

3. District Plant Resource Offices: Programs and Progresses

Rs. in Thousands

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Expenses	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
1	Nursery Establishment					
1.1	Permanent Nursery maintenance and management	Nos.	6	180	6	179.995
1.2	Permanent Nursery construction and management (Barbed wire)	Nos.	3	600	3	600
1.3	Water tank establishment	Nos.	1	150	1	150
2	Seedling production		0	0	0	0
2.1	Tree species NTFPs seedling production	Thou	300	2400	300	2394.35
2.2	NTFPs and Herbal grass	Thou	20	60	20	60
2.3	Sooding Producton of Sandle Wood & Palm	Thou	5	40	5	40
3	Plantation		0	0	0	0
3.1	Plantation of NTFPs in chure hill and slops.	Hactare	17	850	17	850
3.2	Demonstration plots establishment and management for plant species Found in Chure(Ex-situ Conservation)	Nos.	5	1000	5	999.995
3.3	Orientation of traditional medicinal plants in chure area	Place	4	600	4	591.071
3.4	Medicinal and NTFPs plant cultivation in private and public land /CF/leasehold forest for better Livelihood and income generation	Groups	12	2400	12	2388.78
3.5	Reclaimed lands along the river side by planting Lemon grass,citronela and khaskhas	Hactare	6	300	6	300
3.6	Protection and management of indigenious species found in chure region (with barbed wire, weeding and cleaning) In-situ conservation.	Places	2	600	2	600
4	Construction of (NTFPs) Rampithekas Botanical Garden	Nos.	1	5000	0	4000
5	Construction of (NTFPs) Botnical Garden at Siraha	Nos.	1	5000	0	3494.86
A	Programmatic Expenses		383	19180	381	16649.05
1	Tranning on Harvesting, protecting and managemet of NTFPs (5-days, 20 Nos)	Times	7	875	7	874.395

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Expenses	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
2	Facilitating previous User Group	Groups	2	50	2	50
3	Visiting the Chure conservation success area within the district of outside	Times	1	125	1	125
4	Acorus & Habitat and wetland conservation Programme	Nos	1	75	1	75
5	Training on identification and inventory of NTFPS in Chure area (CFUG/LFUG)	Times	1	75	1	75
6	Program Monitoring Expenses	Times	0	1100	0	924.795
B	Programmatic Expenses			2300	12	2124.19
C	Administrative expenses			256		256
	Total Expenses (A+B+C)			21736		19029.24
	Fiscal Prefress		87.55			
	Physical progress		87.4			

4. National Parks and Wildlife Reserve Offices: Programs and Progresses

Rs: In Thousands						
S.N.	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
A.	Programmatic Expenses					
1	Gully control in Chure	No.s	3	700	0	0
2	Satkhaluwa lake management and Protection	No.s	1	700		699.984
3	Water ponds construction and Protection	No.s	14	7000	13	6485.901
4	Fire control in Chure	Season	5	1500	5	1349.347
5	Embankments	Meter	2367	12900	1685	11533.71
6	landslide, Flood Control in Chure	No.s	8	4000	8	3978.53
7	Bamboo clums production or buying and plantation	Hector	27	1740	20	1440
8	Water ponds construction, water source and water body protection and maintenance	No.s	24	2400	24	2366.86
9	Financial support to all CF User groups of Buffer zone	Group	23	4600	23	4600

Rs: In Thousands						
S.N.	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
	A. Programmatic Expenses		0	35540	1778	32454.33
B.	Totale Recurrent Expenditure Programs					
1	Orientation and interaction programm	No.s	1	100	1	100
2	Administrative Expenses	No.s	3	1223		1113.282
	B. Total of Administrative Expenses		0	1323		1213.282
	Grand Total of A and B		0	36863		33667.62
	Fiscal progress	91.33%				
	Physical Progress	91.22%				

5. Forest Research and Resources Survey Department: Programs and Progresses

Rs. In Thousands						
S.N.	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
1	Initiation of action research for Technology and model development related with Chure conservation	Area	2	2000	0	0
2	Assess dependency of people in Churia Forest resources	Districts	2	700	2	675
3	Feasibility study on massive plantation of tree, bamboo, grass species in TOF	Districts	2	1000	2	794
4	Study of invasive Alien species(IAS) and mapping in Chure area	Package	1	1500	1	1354.685
5	Inventory of forest area in Chure	Per	1000	300	1000	293.8
6	Green House Maintenance and Management of in chure area	No.s	1	500		24.5
7	Nursery Maintenance and Management with in Chure Area	Area	2	1000		0
A	Programmatic Expenses			7000		3141.985
B	Administrative Expenses			300		0
	Grand Total of Expenses			7300		3141.985
	Fiscal Progress (%)	43.04				
	Physical Progress (%)	44.89				

6. District Agriculture Development Offices: Programs and Progresses

In : Thousand						
S.No.	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Expenditure	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
1	2	3	6	8	6	
A	Capital Expenditure Programs					
1	Irrigation programs					

In : Thousand

S.No.	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Expenditure	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
1.1	Small irrigation program- -repair and maintenance, electric motor installation, sprinkler and sprayer purchase, drip irrigation,etc	Times	279	29368	223.2	26029.4
1.2	Small irrigation projects on cooperation basis	Times	23	6659	18.4	5787.8
1.3	Sprayer distribution with 50% grant		33	30	33	30
1.4	Hajari distribution with 50% grant		65	75	65	75
2	Farm produce collection center and marketplace construction	Nos.	12	11175	12	11175
3	Horticulture development program					
3.1	Fruit sapling purches and distribution --mango, litchi, jackfruits, banana, lemon, etc.		95972	6347	76777.6	5668.3
3.2	Fruits garden and Community Nursery--establishment	Times	3	90	3	90
3.3	Fruits & Vegetable Resources Center	Times	2	50	2	50
3.4	Subsidy for fruits & Vegetable cultivation in Nilgadh Municipality	Household	900	227	900	227
3.5	Subsidy for Sugarcane Cultivation	Package	3	95	3	95
4	Fisheries development and fishpond construction		0	0	0	
4.1	Fisheries development and fishpond construction	Hactare	18	2150	14.4	1930
4.2	Distribution of fish fingerlings with transportation subsidy	Times	2000	15	2000	15
5	Vegetable farming development program					
5.1	कृषक समुह गठन तथा संचालन	Times	42	527	42	527

<i>In : Thousand</i>						
S.No.	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Expenditure	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
5.2	Spices, ginger, turmeric and vegetable farming, improved seeds distribution, tunnel farming technologies, etc.	Hactare/ Times/ Place	2791	9600	2232.8	8460.4
5.3	50% Subsidy for Potato Seeds.	Qt.	50	150	50	150
6	Total of Capital Expenditure Programs		73	550	73	550
B	Recurrent Expenditure Programs			67108		60859.9
1	Three day Improved technology training to farmers	Times	13	1271	13	1271
2	Inter-district farmer visit	Nos.	6	600	6	600
3	Program monitoring	District	17	1550	17	1550
	Total Recurrent Expenditure Programs			3421		3421
	Total of Programmatic Expenditure			70529		64280.9
C	Operating and Administrative Expenses			575		575
	Total (A+B+C)			71104		64855.9
	Physical Progress	91.14%				
	Fiscal Progress	91.21%				

7. District Livestock Service Offices: Programs and Progresses

<i>In: thousand</i>						
S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
A	Capital Expenditure Programs					
1	Livestock and polutry Development Program					
1.1	Support to shed improvement for stall-feeding	Nos.	740	7400	716	7110
1.2	Goat-shed improvement for stall feeding program	Nos.	665	3325	640	3200
1.3	Distribution of Improved Breeding Male Goats with 50% subsidies	Nos.	45	900	30	600

In: thousand

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
1.4	Distribution of piglets for marginalised and deprived communities in Chure region with 100% subsidy (2 per household)	Nos.	692	2422	582	2037
1.5	Piggeries development in Chure region	Nos.	150	750	150	725
1.6	Livestock and poultry market center development with farmers' participation	Nos.	6	1200	4	800
1.7	Distribution of dual purpose 1 week old chicks for income generation of marginalised and deprived communities in Chure region with 100% subsidy (10 per household)	Nos.	2700	162	2700	159
1.8	Poultry and poultry shed improvement in Chure region	Nos.	80	240	80	240
1.9	Training and equipment support for improved breeds of production cattle to lessen free grazing in Chure region	People	43	2150	43	2094
1.10	Otientation program on control grazing	Place	15	750	15	750
1.11	Establishment of livestock breeding center	Nos.	2	400	2	400
1.12	Support for Milk chilling center establishment to encourage residents of Chure region in milk production (1000 Liter capacity chilling center)	Times	2	600	1	300
1.13	Distribution of molases mineral block with 100 percent grant to promote stall feeding	Nos.	3570	910	3520	910
1.14	Hybride Buffalo Sibling Program for Chure Program					
१.१४.१	Subsidy for the transport of hybrid, buffalo sibling for Chure People.	Nos.	100	200	100	200
१.१४.१	Support to the local people of Chure for Stall feeding	Nos.	50	350	50	350
१.१४.३	Program Participate Buffalo sibling Parasite Program	Times	2	50	2	50

In: thousand

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
2	Fodder development program		0	0		
2.1	Grass and fodder plantation	hectare	477	2385	472	1210
2.2	Distribution of sets and seedling of perennial grasses to farmers engaged in livestock farming with 100% subsidiy	Nos.	82000	246	73000	246
2.3	Distribution of seeds of surface grasses to farmers engaged in livestock farming with 100% subsidiy	K.g	108002	6600	88002	5399.95
2.4	Plantation of surface grasses and fodder tree on reclaimed land along riverbeds of Chure region in coordination with district forest office.	hectare	60	300	60	300
2.5	Plantation of perennial surface grasses and fodder trees on reclaimed land along riverbeds of Chure region in coordination with district soil conservation office.	hectare	117	579	117	578.76
2.6	Green Road Program (plantation fodder and grasses on Newly formed village road)	hectare	10	50	10	50
2.7	Model fodder block construction with community participation in places marked as restricted for open-grazing	hectare	35	175	5	25
2.8	Fodder farming in slopy areas--developing model model fodder block in five places	hectare	10	50	10	50
2.9	Training on production of grass and fodder for animals	Times	16	800	14	700
3	Compost pit Grant	Nos.	25	375	20	300
4	Biogas installation grant	Nos.	339	5085	300	4499.606
	A. Total of Capital Expenditure Programs			38454		33284.32
B.	Recurrent Expenditure Programs					
1	Farm selection and Publicity	Times	1	3	0	0
2	Field verification and logistics	Times				
3	Program monitoring	Times	0	1550		883.86

<i>In: thousand</i>						
S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
4	Three day interaction program on climate change and adaptation for livestock raising	Times	3	120	3	120
	B.Totale Rcurrent Expenditure Programs			1673		1003.86
	Total of (A+B)			40127		34288.16
C.	Operating and Administrarive Expenses	District	17	1260		783.5
	Total of (A+B+C)			40784		35071.66
	Physical Progress	86.75%				
	Fiscal Progress	85.99%				

8. Water Induced Disaster Prevention Division Offices: Programs and Progresses

<i>In: thousand</i>						
S.N.	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenditure
1	Embankment, reventment, Launching, Apron, Concrete wall, slope stabilization, catch drain and dawla, construction	meter	32136	633871	31172.3	614220.37
2	Geo-bags, Studds, Spur,	No.s	340.6	199914	330	188007.82
3	Check-dam, Drain out structure, A.F.C. construction and sediment deposition structure plan preparation	No.s	13	16188	13	16188
4	RCC porcupine construction	Set	132	2000	132	2000
5	Emergency construction and purchase, storage and channelization of construction materials	as per need	45	9000	45	8972
A	Programmatic Expenses		32666.6	860973	31692.3	829388.19
B	Administrative expenses		0	3758	0	2942.94
	Grand total of expenses		32666.6	864731	31692.3	832331.13

9. Nepal Army: Programs and Progresses

<i>In: Thousand</i>						
S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Target		Annual Expenditure	
			Quantity	Budget	Quantity	Expenses
१	Malhaniya lake protection and management	Nos.	1	2007	1	2007
२	R.C.C Check Dam	Nos.	1	1115	1	1115
३	Barju lake protection and management	Nos.	1	26319	1	26319
४	Nadiman lake protection and management	Nos.	1	14973	1	14973
५	Badarwa lake protection and management (First phase)	Nos.	1	23705	1	23705
६	Badarwa lake protection and management (Second phase)	Nos.	1	18198	1	18198

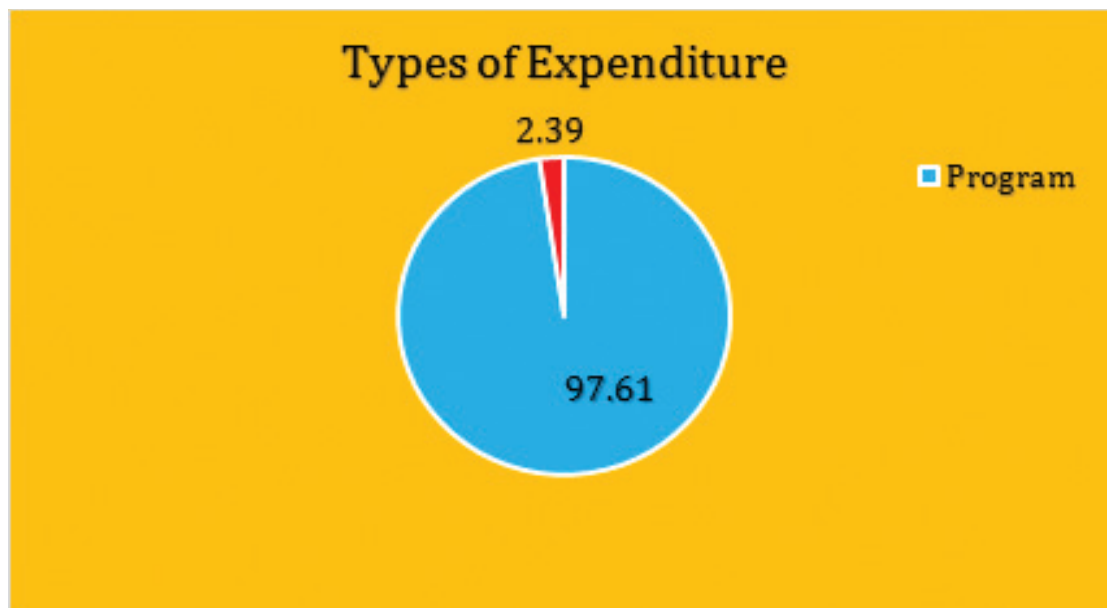
Annual Programs and Progresses of Board Secretariat

S.N	Program/Activity Name	Unit	Annual Budget		Annual Progress	
			Quantity	Budget	Quantity	Budget
1	Purchase of furniture and fixers			1000	100	607.954
2	Purches of vehicles (for Clusture office)	Nos.	3	18000	3	17757.08
3	Purches of Machineries (Computer, Photocopy, Printer, and solar inverter etc.)			7500	50	5731.942
4	Building construction (Central office, Lamki clusture building)	Nos.	3	25998	50	0
5	Building Repair and maintenance (Hetauda and Butwal)	Nos.	2	3000	0	272.876
6	Development technology and model through Innovation and action oriented Research			0		16501
7	Conservation of lake,wetland	Nos.	6	2812	40	0
8	समितिको संगठन संरचना तथा जनशक्ति योजना र नियमावलीहरू पुनरावलोकन तथा प्रकाशन (२००० प्रति)	Times	1	200	40	0
9	Emergency Relife fund	FY year		1248.816		0
A	Total Programmatic Expenses			109839.82		52806.15
B	Rcurent Expenditure Programs					
1	Coordination and Planning Program					2441.72
2	Human Resource Development					1995.15
3	Social mobilizer and publicity					8152.234
4	Programs for social mobilizer through Non government organization	District	31	42341	40	27466.58
5	Program monitoring by Central and Regional level	FY year		4023	30	2791.905
	B. Total Rcurent Expenditure Programs			62260		42847.59
	Total (A+B)			172099.82		95653.74
6	Consumptional Expenses					9907.965
7	Office operating Cost					21977.17
C	Admininration Cost			48277		31885.13
	Total (A+B+C)			220376.82		127538.9
	Fiscal Expenses	57.87				
	Physical Expenses	57.87				

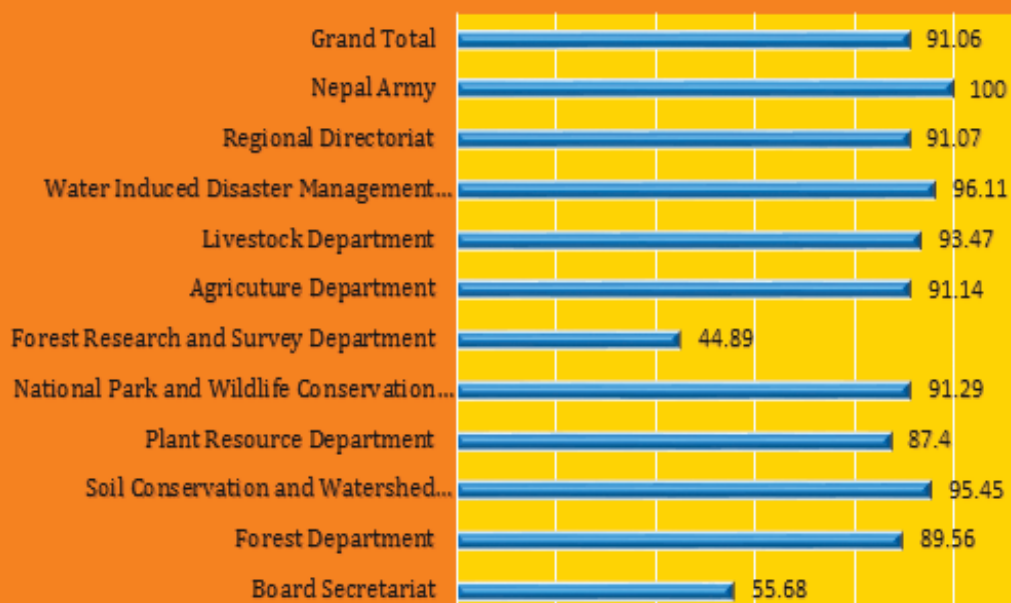
Total Budget Allocation, Actual Expenditure and Progresses

Rs. in Thousands

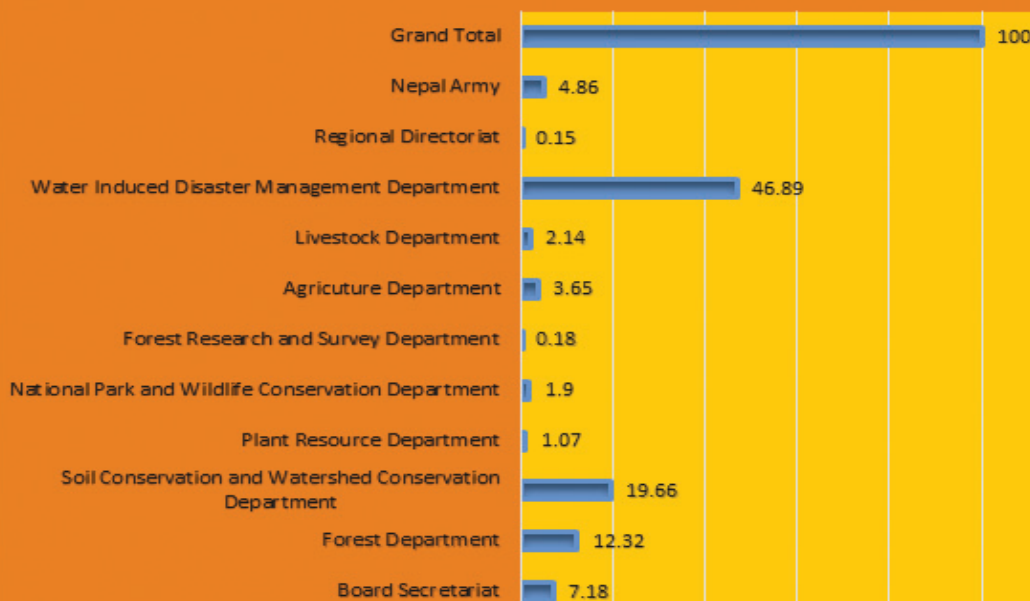
S. N.	Implementing Agency	Budget Allocation			Actual expenditure	% Progress	
		Initial	Less or excess release	Total	Total	Physical	Fiscal
1	Board Secretariat	349,651	-129,574	220,077	127,539	55.68	57.95
2	Forest Dept.	237,970	6,733	244,703	218,880	89.56	89.45
3	Soil conservation Dept.	340,405	25,424	365,829	349,237	95.45	95.46
4	Plant Resource Dept.	21,736	0	21,736	19,029	87.4	87.55
5	Wildlife Dept.	32,663	4,200	36,863	33,668	91.29	91.33
6	Forest Research Dept.	7,300	0	7,300	3,142	44.89	43.04
7	Agriculture Dept.	71,104	0	71,104	64,856	91.14	91.21
8	Livestock Dept.	40,784	0	40,784	38,063	93.47	93.33
9	Water Induced Disaster Prevention Dept.	866,538	0	866,538	832,831	96.11	96.11
10	Regional Directoriat	0	3,000	3,000	2,732	91.07	91.07
11	Nepal Army	0	86,317	86,317	86,317	100	100
	Grand Total	1,968,151	-3,900	1,964,251	1,776,294	91.06	90.43

Percentage Expenditure of Implementing Partners

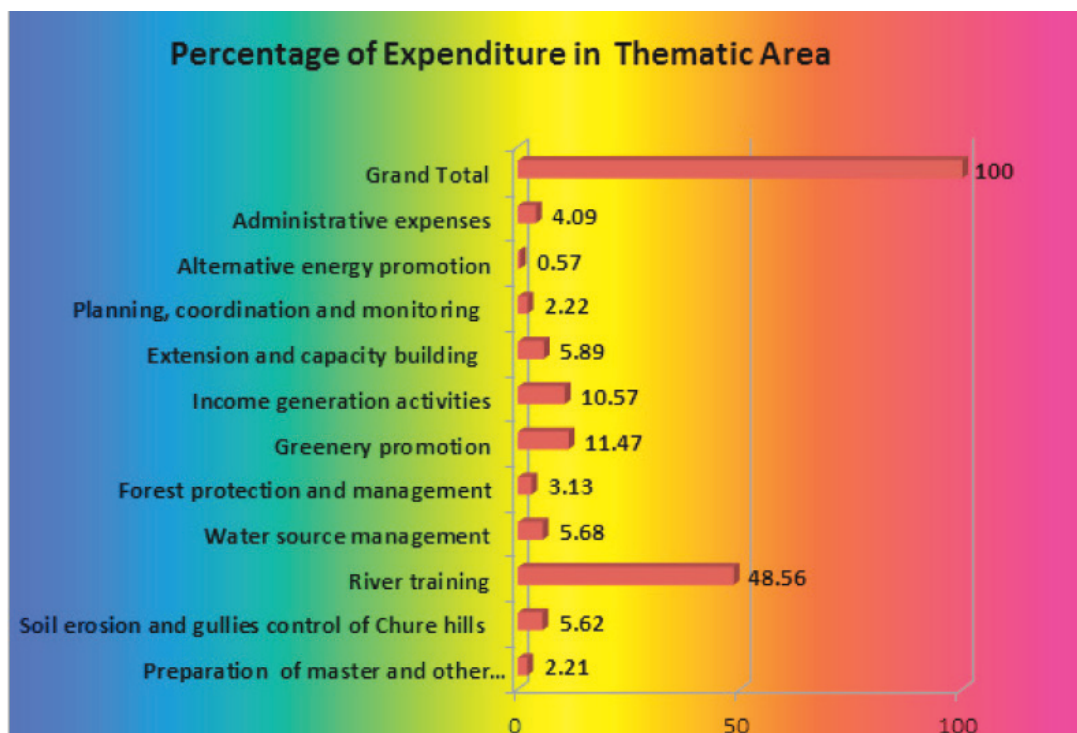

Percentage Progress of Implementing Partners

Thematic Area Expenses

S.N.	Thematic Area	Expenditure	
		NRs. Thousands	%
1	Preparation and Implementation of Chure conservation master plan and other integrated plans.	25,641	2.21
2	Soil erosion and gullies control of Chure hills	65,174	5.62
3	River training (embankments, checkdams, spurrs and bio-engineering) and reclaimed land protection and management	563,245	48.56
4	Water source management	65,894	5.68
5	Forest protection and management	36,286	3.13
6	Greenery promotion	133,033	11.47
7	Income generation activities for Chure dependant deprived and marginalized people	122,613	10.57
8	Extension, capacity building and social mobilization	68,268	5.89
9	Planning, coordination, monitoring and evaluation, policy formulation and research studies	25,806	2.22
10	Alternative energy promotion	6,569	0.57
11	Administrative expenses	47,456	4.09
	Grand Total	1,159,985	100

Total Expenditure of Implementing Partners in different Districts

क्र. सं.	कार्यान्वयन निकाय	Department of Forest	Department of Soil and Watershed	Department of Plant Resources	Department of National Parks and Wildlife Reserve	Department of Agriculture	Department of Livestocks	Department of Forest Reserch and Survey	Department of Water Induce and	Chure Board	Nepali sena	Regional Directorate	Total
०	Departments	1380	2593	7820	222	300	299	3142	500	127539		2732	146527
१	Dhanusa	14666	29149	2435		6055	7910		151872				212086
२	Siraha	22080	24712			2918	5089						54800
३	Bara	19828	21954			5730	1739		87843				137093
४	Mohotari	14773	20450			5507	1645		165869				208243
५	Dadeldhura	4839	8570			1450	935		182900				198694
६	Sarlahi	6406	15995			3944	1946				16980		45271
७	Saptari	13916	26401			7443	4208		156517		1115		209600
८	Rautahat	16395	15280			5901	1580				41903		81058
९	Kailaki	3634	5790			1677	859						11960
१०	Udayapur	7123	10370			3065	1315						21873
११	Sindhuli	4580	8019			3876	3085						19560
१२	Nawalparasi	5065	5401			1657	1100						13223
१३	Makwanpur	6972	31184	2265		5408	2280						48108
१४	Arghakhanchai	4497	7220			1820	874						14412
१५	Dang	6895	13323			3838	1225						25281
१६	Surkhet	5155	6150			1489	875						13669

क्र. स.	कार्यालयनिकाय	Department of Forest	Department of Soil and Watershed	Department of Plant Resources	Department of National Parks and Wildlife Reserve	Department of Agriculture	Department of Livestocks	Department of Forest Reserch and Survey	Department of Water Induce and	Chure Board	Nepali sena	Regional Directorate	Total
१७	Kapilvastu	3597	4415			2780	1100		26330				38222
१८	Kanchanpur	5787	2755	2812	5012				61000				77366
१९	Ilam	4800	8884	2007									15691
२०	Chitwan	3034	6180		2427								11641
२१	Pyuthan	3360	8388										11748
२२	Palpa	3695	7364										11059
२३	Parsa	1727	3819		8284								13830
२४	Bardia	3490	3000		9963								16454
२५	Banke	6380	2996	1690	7460								18526
२६	Jhapa	4717	15864										20581
२७	Morang	5689	5983										11672
२८	Doti	1456	5395										6851
२९	Rupandehi	4530	5715										10245
३०	Sunsari	5920	6300		300						26319		38839
३१	Salyan	2496	9618										12114
		218881	349237	19029	33668	64856	38063	3142	832831	127539	86317		1776294

Expenditure Percentage of Implementing Partners in different Districts

क्र. सं.	कार्यान्वयन निकाय	Department of Forest	Department of Soil and Watershed	Department of Plant Resources	Department of National Parks and Wildlife Reserve	Department of Agriculture	Department of Livestocks	Department of Forest Reserch and Survey	Department of Water Induce and	Chure Board	Nepali sena	Regional Directorate	Total	जिल्लागत प्रगति प्रतिशत
०	Departments	1380	2593	7820	222	300	299	3142	500	127539		2732	146527	59.74
१	Dhanusa	14666	29149	2435		6055	7910		151872				212086	97.47
२	Siraha	22080	24712			2918	5089						54800	91.67
३	Bara	19828	21954			5730	1739		87843				137093	87.72
४	Mohotari	14773	20450			5507	1645		165869				208243	93.31
५	Dadeldhura	4839	8570			1450	935		182900				198694	89.03
६	Sarlahi	6406	15995			3944	1946				16980		45271	95.52
७	Saptari	13916	26401			7443	4208		156517		1115		209600	97.47
८	Rautahat	16395	15280			5901	1580				41903		81058	95.17
९	Kailaki	3634	5790			1677	859						11960	67.72
१०	Udayapur	7123	10370			3065	1315						21873	94.96
११	Sindhuli	4580	8019			3876	3085						19560	98.54
१२	Nawalparasi	5065	5401			1657	1100						13223	96.01
१३	Makwampur	6972	31184	2265		5408	2280						48108	97.12
१४	Arghakhanchai	4497	7220			1820	874						14412	97.19
१५	Dang	6895	13323			3838	1225						25281	96.64

क्र. स.	कार्यान्वयन निकाय	Department of Forest	Department of Soil and Watershed	Department of Plant Resources	Department of National Parks and Wildlife Reserve	Department of Agriculture	Department of Livestocks	Department of Forest Reserch and Survey	Department of Water Induce and	Chure Board	Nepali sena	Regional Directorate	Total	जिल्लागत प्रगति प्रतिशत
१६	Surkhet	5155	6150			1489	875						13669	98.87
१७	Kapilvastu	3597	4415			2780	1100		26330				38222	90.23
१८	Kanchanpur	5787	2755	2812	5012				61000				72552	95.2
१९	Ilam	4800	8884	2007									15691	96.59
२०	Chitwan	3034	6180		2427								11641	95.94
२१	Pyuthan	3360	8388										11748	99.90
२२	Palpa	3695	7364										11059	91.13
२३	Parsa	1727	3819		8284								13830	81.49
२४	Bardia	3490	3000		9963								16454	91.62
२५	Banke	6380	2996	1690	7460								18526	93.38
२६	Jhapa	4717	15864										20581	97.94
२७	Morang	5689	5983										11672	89.79
२८	Doti	1456	5395										6851	92.96
२९	Rupandehi	4530	5715										10245	98.14
३०	Sunsari	5920	6300		300						26319		38839	95.95
३१	Salyan	2496	9618										12114	98.05
		218881	349237	19029	33668	64856	38063	3142	832831	127539	86317		1776294	